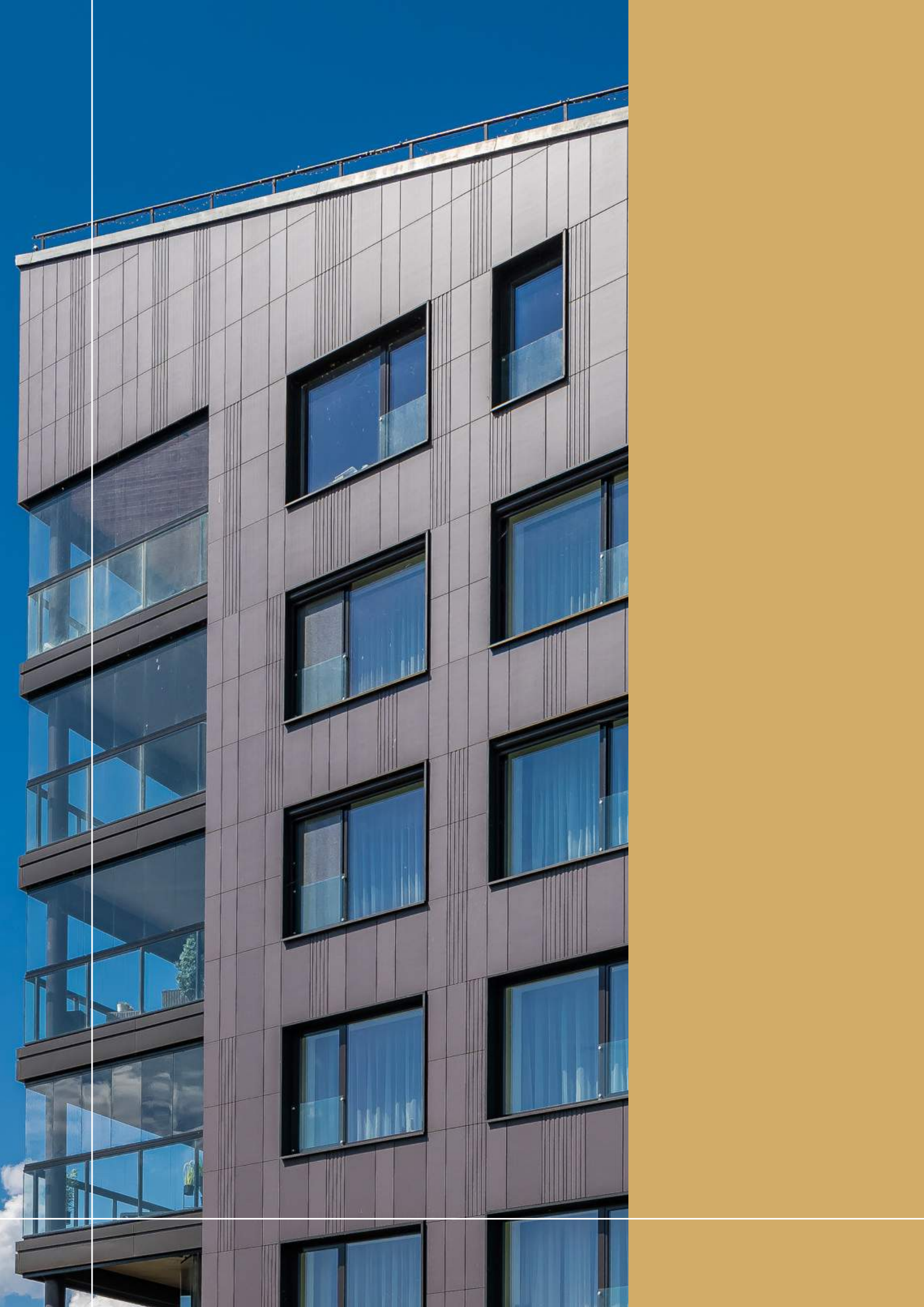

PILIAMIESTIS

YIT

TURINYS

Unikali vieta individualiems poreikiams.....	4
Kitokia magistralė į pajūrį: laive „Raketa“ atostogos prasideda dar Kaune.....	6
Gydytoja veterinarė B. Karvelienė: įsigydami gyvūną, neturime būti egoistai.....	8
Kauno jėzuitų gimnazija: ilgametė praeitis – pagrindas kurti ateitį.....	12
Kauno pilies istorija – Lietuvos valstybės raidos atspindys.....	14
Kaunas pro lėktuvo langą: oreiviai siūlo atrasti naują miesto perspektyvą.....	16
Turistas savame mieste: nuo kokių populiariausių objektų pradėti pažinti su Kaunu?.....	18
Būsto pirkimo psichologija: kas tas „namų jausmas“ ir kodėl lietuviai taip nori nuosavybės?.....	20
Nemuno sala istorijos verpetuose: nuo žiemos uosto iki pirmojo šalyje interaktyvaus mokslo muziejaus.....	22
Žemėlapis.....	24
Namų biuro ABC: produktyviam darbui gali pakakti ir atskiro kampo svetainėje.....	26
Bičių ir žmonių bičiulystė: kokia tūkstantmečius siekiančio amato prasmė šiandien?.....	28
Restorano „Senis ir jūra“ įkūrėjas: pataikaudamas tradiciniam skoniui, sukiesi užburtame rate.....	30
Nuo pagonių šventyklos iki jėzuitų bendrabučio: kokią Kauno istoriją atrasti kviečia Perkūno namas?.....	32
„Cremiu Studio“ fenomenas: nepalankaus meto pradėti verslą nėra.....	34
Rūta Loop: atsiradus muzikos studijai, supratau, kuo ypatinga namų aura.....	36
Kaunas – Europos kultūros sostinė: kai keičiasi ne tik miesto gatvės, bet ir jo tapatybė.....	38
„Antrosios religijos“ šventykla: kaip išskirtinis krepšinio muziejus atvers sporto šakos istoriją ateičiai?.....	42

UNIKALI VIETA INDIVIDUALIEMS POREIKIAMS: KAIP „PILIAMIEŠTYJE“ DERA GAMTA IR KULTŪRINIS KAUNO PAVELDAS?

Išskirtinė vieta yra vienas svarbiausių kriterijų renkantis naują būstą: vieni labiau vertina miško ar parko kaimynystę, kitiems svarbus upės vingis, tretiems – per kelioliką minučių pasiekiamas miesto centras. Būtent dėl to naujasis Kauno Piliamiesčio kvartalas ir tapo vienu pirmųjų pasirinkimų naujakuriams – Neris pašonėje įsikūręs miestas mieste kiekvienam leidžia susikurti išskirtinius namus unikaloje vietoje.

Nuolat kintantys gyventojų poreikiai ir lūkesčiai yra kiekvieno nekilnojamojo turto projekto varomoji jėga. Pavyzdžiui, per pandemiją daugiau laiko praleidę namuose, lietuviai ėmė dairytis didesnės erdvės, o žaliosios ekonomikos idėjos kelia naujus energetinio efektyvumo ir žalumo reikalavimus.

„Žmonės nori gyventi erdviai ir patogiai, todėl populiarėja butai su dviem vonios kambariais, erdvesnėmis svetainėmis bei miegamaisiais ar nišomis drabužinei. Dėmesį aplinkai ir tvarumui liudija noras turėti elektromobilio įkrovimo stotelę ar domėjimasis namo energetiniu efektyvumu. Šiuos poreikius stengiamės įkūnyti naujuosiuose „Piliamiesčio“ projekto būstuose“, – pasakoja „Piliamiesčio“ projekto vadovas Deividas Vainoras.

Anot jo, auga centrinėje Kauno dalyje esančio būsto paklausa, todėl darnios miestų plėtros ir statybų bendrovės „YIT Lietuva“ sprendimas atgaivinti dešiniąją Neris upės krantinę pasiteisino. „Piliamiesčio“ namai šiandien yra viena geidžiamiausių vietų įsikurti mieste – iki 2030-ųjų „YIT Lietuva“ čia planuoja pastatyti daugiau nei 30 daugiabučių, todėl ši vieta taps savarankišku miesto kvartalu.

Penkiolikos minučių koncepcija: kai viskas pasiekama ranka

Vieta, kurioje šiandien dygsta „Piliamiesčio“ namai, ilgą laiką buvo pamiršta – nepaisant senamiesčio ir Kauno pilies kaimynystės kitame upės krante bei patogaus susisiekiimo su kitomis miesto dalimis. Todėl pirmasis ir svarbiausias „YIT Lietuva“ uždavinys buvo paversti šias teritorijas Kauno urbanistinio kraštovaizdžio dalimi.

„Matydami, kaip žmonės domisi naujais butais „Piliamiestyje“, esame tikri, kad savo pažadą įvykdėme:

iš projekto namų atsiveria išskirtinė Kauno pilies ir upės panorama, o gyventojų patogumą užtikrina išvystyta infrastruktūra, želdynai, vaikų žaidimų aikštelės, pėsčiųjų bei dviračių takai. „Piliamiestis“ prisitaiko prie skirtingo gyvenimo būdo – vieni gali mėgautis gamtos ramybe ir upės tėkme, o kiti gali greitai pasinerti į šalia esančio senamiesčio šurmulį“, – tikina D. Vainoras.

Projekto vadovas pasakoja, kad kurdamas naujus nekilnojamojo turto projektus, „YIT Lietuva“ vadovaujasi 15 minučių miesto koncepcija. Jos esmė – galimybė gyventojams visas reikalingas pramogas ir paslaugas pasiekti greitai ir paprastai.

„Didelį dėmesį skiriame ne tik namo architektūrinei bei inžinerinei kokybei, bet ir aplinkai – rekreacinėms erdvėms, poilsio bei susisiekiimo infrastruktūrai. Kartu nepamirštame ir bendruomenių, kurios yra tvaraus rajono vystymosi pagrindas – jos suteikia kvartalui gyvybės ir išskirtinumo“, – įsitikinęs projekto vadovas.

Tvarus miestas prasideda nuo individualaus namo

Nors „Piliamiesčio“ naujakuriai prioritetą teikia butams su vaizdu į Nerį ir Kauno senamiestį, kiekvienas būstas čia išsiskiria architektūriniais bei inžineriniais sprendimais.

„Naujuosiuose namuose įrengsime centrinį kolektorinį grindinį šildymą ir efektyvią individualią rekuperaciją – tai padės pasiekti A+ energetinio efektyvumo klasę. Išskirtinumo projektui suteiks dideli mediniai kaustyti langai iki pat grindų. Iš čia atsivers įspūdinga panorama į santaką ir Kauno pilį, kuria bus galima grožėtis per išgaubtus kampinius pastato langus“, – architektūrinius projekto namų sprendimus pristato D. Vainoras.

„YIT Lietuva“ nepamiršta ir aplinkosaugos reikalavimų, todėl naujieji projekto namai įkūnija svarbiausias tvarumo, atsakingos plėtros idėjas.

„Pastebime, kad vis daugiau gyventojų svarsto apie elektromobilį, todėl dalyje namų suteikiame galimybę įsirengti jų įkrovimo stoteles. Taikome sprendimus, leidžiančius padidinti pastatų energetinį efektyvumą, o statydami skaičiuojame savo CO2 pėdsaką ir imamės veiksmų jam sumažinti“, – vardija „Piliamiesčio“ projekto vadovas.

Anot jo, statybų procesas – tai kur kas daugiau nei paprasta projektavimo užduotis. Kiekvienas „Piliamiesčio“ namas yra nauja miesto urbanistinio audinio detalė, todėl jo kūrimas – atsakinga ir kruopšti veikla. Tam pirmiausia reikia išgirsti žmonių lūkesčius, įvertinti miesto kontekstą ir pasirinkti pažangiausius statybos sprendimus

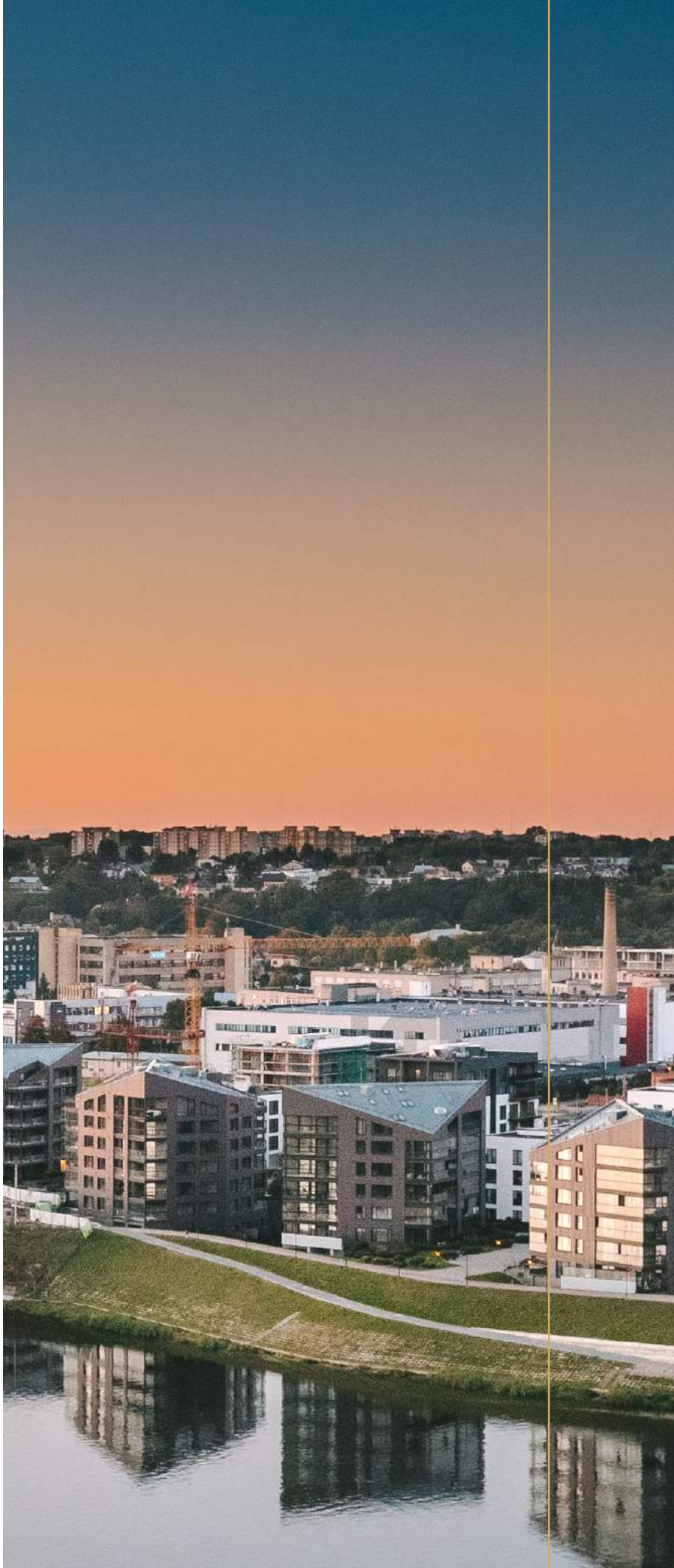
Nebus gėda sutikti naujakurius nei po dešimties, nei po dvidešimties metų

Nuo pat „Piliamiesčio“ projekto pradžios 2015-aisiais su juo dirbantis projekto vadovas Deividas Vainoras paklaustas, koks jausmas apima žvelgiant į visus prabėgusius metus ir pasitinkant ateitį, pirmiausia įvardijo džiaugsmą ir pasididžiavimą.

„Kai iš žmonių girdžiu, kad puošiame miestą, džiaugiuosi ir didžiuojuosi. Viena vertus, unikali „Piliamiesčio“ vieta įpareigojo susitarti su upe, tam reikėjo atlikti geologinius tyrimus, suformuoti dambą, rasti inžinerinius sprendimus, įrengti siurbines ir užtikrinti tinkamą įrenginių funkcionavimą. Kita vertus, „Piliamiestis“ patenka į Kauno senamiesčio vizualinės apsaugos pozonį, todėl turėjome rasti kontekstuales, organiškus architektūrinius sprendimus.

„YT Lietuva“ turi ilgametę statybų patirtį, todėl galime užtikrinti tiek darbų kokybę, tiek statomo nekilnojamojo turto likvidumą: žinau, kad susitikus „Piliamiesčio“ gyventoją po dešimties ar dvidešimties metų, nebus gėda pažiūrėti į akis – pastatai neabejotinai pateisins lūkesčius“, – kalbėjo D. Vainoras.

Pasak D. Vainoro, imtis tokio projekto gali tik profesionali ir itin patyrusi komanda, todėl tai – mūsų darbuotojų ir patikimų partnerių nuopelnas. Vis dėlto, projekto sėkmę geriausia vertinti per gyventojų prizmę – žmonės kalba, kad nors kvartalas yra visai šalia miesto centro, jo viduje itin tylu, todėl jautiesi it būtum Nidoje ar pajūryje – kur ramu ir gera.

KITOKIA MAGISTRALĖ Į PAJŪRĮ: LAIVE „RAKETA“ ATOSTOGOS PRASIDEDA DAR KAUNE

Per tris su puse valandas, tiesiai iš Kauno prieplaukos į Nidos uostą, aplenkiant automagistralės remontus ir eiles prie kelto – tokius kelionės unikaliu laivu „Raketa“ privalumus vardija jos vadovas Nerijus Šilgalis. Prieš keletą metų nusprendęs prikelti šį istorinį greitaeigį katerį naujam gyvenimui, jis tikina sulaukęs tik palaikymo – pats įkvėptas nostalgijos, šį jausmą sužadino ir kitų lietuvių širdyse.

„Raketos“ atgimimo istorija

Kaip juokauja Nerijus, įsėdus į „Raketą“, vasaros atostogos pajūryje prasideda dar Kaune, nes keleiviams nebereikia niekuo rūpintis: įsitaisius patogiam kėdėje, galima mėgautis gėrimo taure ir gėrėtis nuostabiais pro langą atsiveriančiais vaizdais. Jis pasakoja, kad pats laivu pirmą kartą plaukė dar būdamas vaikas, tačiau kelionę norėjosi pakartoti ir šiandien.

„Prieš gerą dešimtmetį sužinojau, kad laivas yra atgimęs ir plaukioja tradiciniu maršrutu, tačiau jo populiarumas buvo toks didelis, kad kelis sezonus nepavyko gauti bilietų. Kai pažadėjau sau, kad kitą sezoną būtinai plauksiu „Raketa“, dėl finansinių sunkumų savininkai nusprendė veiklą nutraukti“, – juokiasi dabartinis laivo šeimininkas.

Jis pasakoja, kad tada jo galvoje ėmė suktis idėja prikelti „Raketą“ pačiam – kiekvieną pavasarį jis pats laiveliu plaukia į Nidą, todėl gerai žino, koks įspūdingas yra maršrutas Nemunu tarp Kauno ir Kuršių marių. Tad kai sužinojo, jog senieji šeimininkai pasirengę „Raketą“ parduoti, nė akimirka nedvejojo ir įsigijo laivą sau – tiesa, tada teko susidurti su pirmaisiais trikdžiais.

„Paaiškėjo, kad laivas yra tarsi teisiniame vakuume: jis gamintas dar sovietmečiu, jo naudojimą reglamentavo tos šalies teisės aktai, o dabar reikėjo jį adaptuoti naujiems Lietuvos įstatymams ir Europos Sąjungos taisyklėms. Juolab, kad gerą dešimtmetį greitaeigiai kateriai Lietuvoje neplaukiojo. Dėl visų procedūrų praradome visą plaukimo sezoną, tačiau dėl geranoriško institucijų ir politikų palaikymo, galiausiai pavyko savo svajonę įgyvendinti“, – pasakoja N. Šilgalis.

Skrieti bangomis – ne tik poetiška frazė

„Raketa“ jau dvejus metus plukdo turistus iš Kauno prieplaukos į Nidą – ir atgal. Laivo savininko ir kelionių organizatoriaus teigimu, vis dažniau kateris nuomojamas asmeninėms šventėms, tokioms kaip gimtadieniai, darbo vakarėliai ar vedybos – pasitaikė atveju, kai jaunavedžiai prašė, jog juos laive sutuoktų kapitonas.

„Prieš šešis dešimtmečius pagamintas greitaeigis kateris unikalus – jis pritaikytas plaukioti dideliu greičiu sekliuose vandenyse. Todėl ant dugno jis turi vadinamuosius „spamus“ – pakilus ant jų, laivas lieka paniręs vos 70 cm ir beveik tiesiogine prasme „skrieja“ vandens paviršiumi. Vis dėlto, „Raketa“ visiškai rekonstruota – pakeistas jos variklis, padidinta garso izoliacija, atnaujinta ventiliacijos sistema, iki menkiausių detalių restauruotas sezonas. Kosmetinį remontą atliekame po kiekvieno sezono ir stengiamės nuolat didinti keleivių komfortą“, – tikina laivo „Raketa“ vadovas.

Jo teigimu, neeilinius įspūdžius dovanoja ir vaizdai pro langą. Keleiviai gali mėgautis žaliuojančiais Nemuno krantais, laivą nuolat lydi įvairiausių paukščių būriai, o kartais pavyksta pastebėti ir gyvūnus – pavyzdžiui, į upę įbridusį žirgų būrį.

„Laivas „Raketa“ sezoną pradeda gegužę, kai viskas dar tik pradeda žaliuoti, plaukia vasarą, kai viskas žydi ir auga, ir rudenį, kai ima dažytis medžių lapai, todėl kiekvienas plaukimas – vis kitoks, bet ir toks pat. Akis paganyti gali ir architektūros, istorijos gerbėjai – praplaukiame Panemunės pilis, miestelius, tiltus, o iš laivo matosi ir kiek mažiau pažįstama Rusijos pusė, Kaliningrado sritis“, – pasakoja „Raketos“ kelionių organizatorius.

Plaukimui ruošama ir „Raketos“ sesuo

Prisimindamas pastaruosius metus, N. Šilgalis sako, kad daugelį verslų pristabdžiusi pandemija laivo populiarumui įtakos neturėjo – veikiau, trukdė planuoti plėtrą ir darbus.

„Buvome numatę, kad šiemet pradėsime plaukti maršrutu Klaipėda-Nida – matėme, kad į uostamiestį atplaukia vis daugiau kruizinių laivų, o jų keleiviai nori pamatyti Kuršių neriją. Bėda, kad juos spaudžia laikas: kruiziniai laivai turi išplaukti minutės tikslumu, o autobusas nebūtinai spės į keltą. O štai mūsų naujasis laivas būtų galėjęs juos nugabenti iki Nidos per nepilną valandą. Nors mus palaikė abiejų miestų savivaldybių administracijos, dėl situacijos neapibrėžtumo pavasarį nusprendėme startą atidėti“, – atvirauja jis.

Laivo vadovas užsimena, kad restauracijos laukia dar vienas „Raketos“ tipo greitaeigis kateris. Vyro teigimu, tai padėtų patenkinti vis augantį užsakomųjų kelionių poreikį, nes vykdant maršrutinį plaukimą į Nidą pirmenybė teikiama bilietus įsigijusiems keliautojams, o ne šventėms. Savo eilės laukia ir kažkada iki Nevėžio ir atgal plaukiojęs laivas „Aitra“, šiuo metu tarnaujantis kaip pontonas įlipti į „Raketą“, bet turintis potencialo tapti restoranu.

„Labiausiai džiaugiamės tuo, kad pavyko suburti neeilinę komandą – šiaudien „Raketą“ valdo žmonės, kurie ja plaukiojo prieš du ar tris dešimtmečius ir pažįsta ją kaip savo penkis pirštus. Tai neeilinis, meistriškumo reikalaujantis laivas, bet jį tikrai nebaisu patikėti į 40 ir daugiau metų plaukiojančių kapitonų rankas. Dėl jų indėlio galime planuoti ir tolimesnę plėtrą ir plaukimus kitais maršrutais“, – įsitikinęs laivo savininkas.

Norinčius Nemunu pasiekti Nidą ir parplaukti atgal, jis ragina nedelsti – laive telpa tik 58 keleiviai ir daugiau keliautojų jis priimti negali dėl saugumo reikalavimų. „Ilgieji, karštieji savaitgaliai – mūsų darbymetis, kai laivas pilnutėlis plaukia į pajūrį. Pasirinkę jį pasiekti „Raketa“, atostogas pradėsite su pačiais geriausiais įspūdziais“, – tikina Nerijus Šilgalis.

GYDYTOJA VETERINARĖ B. KARVELIENĖ: ĮSIGYDAMI GYVŪNĄ, NETURIME BŪTI EGOISTAI

Kurdami svajonių namus, dažnai į juos priimame ir keturkojus bičiulius. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Smulkiųjų gyvūnų klinikos vadovė doc. dr. Birutė Karvelienė sako, kad kaip ir žmogui, augintiniui pirmiausia reikia dėmesio, todėl į namus įsileidžiant naują gyventoją reikia įvertinti tiek savo namų erdvę, tiek laiką, kurį galėsime skirti naujam draugui.

Didžiausia vertybė – specialistai ir jų kompetencija

Lietuvių išėivio dr. L. Kriaučeliūno vardu pavadinta LSMU Smulkiųjų gyvūnėlių klinika šiandien skaičiuoja jau 25 veiklos metus. Pats veterinarijos gydytojas L. Kriaučeliūnas studijuoti Lietuvos veterinarijos akademijoje pradėjo 1940-aisiais, o baigiantis karui išvyko į Vakarų. Čia jis derino darbą savo veterinarijos klinikoje su aktyvia veikla išėivų bendruomenėje bei lietuviybės puoselėjimu. Būtent jo iniciatyva ir lėšomis 1995 m. rekonstruotas pastatas, kur šiandien įsikūrusi klinika.

„Per metus pas mus apsilanko per 9 tūkst. pacientų iš visos Lietuvos, kuriems teikiamos ne tik diagnostikos, bet ir terapinio bei chirurginio gydymo ar stacionaro paslaugos. Turime terapinį, chirurginį, infekcinių ligų, MRT tyrimų, vaizdinės diagnostikos, registracijos ir informacijos skyrius, taip pat veikia laboratorija bei veterinarijos vaistinė“, – pasakoja B. Karvelienė.

Visgi, anot jos, didžiausias klinikos turtas ir sėkmės paslaptis yra jos darbuotojai. Šiandien čia praktikuoja virš trisdešimt gydytojų veterinarų – terapeutų, chirurgų, kardiologų, gastroenterologų ir kitų sričių specialistų.

„Svarbiausios veterinaro savybės – kantrybė, atsidavimas ir supratingumas, tačiau ypač svarbios ir nuolat tobulinamos savo srities žinios. Todėl didelį dėmesį skiriame kompetencijų ugdymui: mūsų veterinarai gilina savo mokslines žinias, klinikoje stažuojasi privačių Lietuvos klinikų gydytojai, veterinarijos akademijos studentai, rezidentai ir doktorantai“, – klinikoje besidarbuojančius žmones pristato jos vadovė.

Renkantis gyvūną būtina atlikti „namų darbus“

Šalyje paskelbus karantiną, padaugėjo žmonių, galinčių ir norinčių daugiau laiko skirti augintiniams. Vis dėlto, B. Karvelienės teigimu, šis laikotarpis jau praėjo, o gyvūnai ir toliau liko pilnaverčiais šeimos nariais. Sprendimas rūpintis gyvūnu įpareigoja ir reikalauja atsakomybės, todėl būtina atsakingai įvertinti savo galimybes – tiek laiko, tiek finansines.

„Dažnai naujųjų šeiminių daroma klaida – noras pirmiau rinktis konkrečios veislės augintinį, o ne vertinti savo gyvenimo būdą. Kiekvienas gyvūnas turi individualius poreikius ir savitą charakterį. Pavyzdžiui, jei mėgstate pasivaikščiojimus gamtoje, jums tiks aktyvesni šunys, kurie tikrai blogai jausis apsigyvenę pas namisėdas“, – pasakoja veterinarė.

Ji primena, kad į gyvūnų gerovę šalyje žiūrima vis atsakingiau, todėl daugėja ir formalių reikalavimų – augintiniai turi būti pažymėti, jiems reikia profilaktiškai skiepytis ir skirti vaistus nuo kirmėlių ar ektoparazitų (pavyzdžiui, blusų).

„Nors gyvūno priežiūros procedūros atrodo komplikuotos, viskas daroma dėl žmonių bei gyvūnų gerovės ir sveikatos. Gyvenimo būdą ir charakterį atitinkantį kompanioną gali rasti kiekvienas šeimnininkas, todėl itin svarbu domėtis augintiniu dar prieš jį priimant į namus, praleisti su juo dieną ar dvi, ieškoti informacijos internete ar klausti pažįstamų. Taip būsite garantuoti, kad su naujuoju geriausiu draugu užmegsite tvirtą abipusį ryšį, kuris nevargins nė vienos pusės“, – tikina B. Karvelienė.

Kaip atrodo gyvūnui pritaikyti namai?

Tinkama aplinka yra vienas svarbiausių kriterijų gyvūnui. Kai kuriems jų – pavyzdžiui, vorui ar žiurkėnui – užteks uždaro terariumo ar narvelio. Tačiau katės savarankiškai šeimnininkauja visose namų kėrtėse, o šunys palikti vieni gali imtis ir destrukcijos. Visa tai būtina įvertinti dar iki atveriant namų duris naujam gyventojui.

„Geriausia vieta auginti gyvūną – savas būstas, kur tiek žmogus, tiek augintinis yra pilnaverčiai šeimnininkai. Tai suteikia daugiau laisvės – nesate atsakingi už žalą kitam asmeniui, o ir įsirengti erdvę galite kur kas laisviau. Pavyzdžiui, jei augintinis šeriasi, galėsite patys pasirinkti tinkamus baldų apmušalus, o jei prineša purvo iš lauko – atitinkamas grindis“, – svarsto gyvūnų gydytoja.

Ji pataria nepamiršti ir kitų augintinio pomėgių. Dalis jų mėgsta stebėti aplinką, todėl verta pagalvoti apie platesnes palanges ar pakylą šalia lango.

Kačių augintojai turėtų pasidomėti, kokie baldų apmušalai atspariausi draskymui, o šunų šeimininkai – rinktis būstą šalia žaliųjų plotų, mat pasivaikščiojimai yra kasdienės rutinos dalis.

„Gyvūnams svarbi erdvė, tad būtina įvertinti ir buto dydį – reikės numatyti atskirą šėrimo ar guolio vietą, o jaunesni augintiniai mėgsta dūkti, todėl energijos gali būti daugiau nei kvadratinų metrų jai išlieti. Tad svarbiausia galvoti apie blogiausią galimą scenarijų: ar man svarbiau pedantiška tvarka ir interjeras, ar gyvas padaras, turintis savų poreikių? Jei pasirinkote antrą, stenkitės interjerą kurti taip, kad būtų kuo lengviau pašalinti neigiamus padarinius – arba jų apskritai nebūtų“, – pasakoja LSMU gyvūnų klinikos vadovė.

Nepamiršti ir profilaktikos

Įvertinus savo galimybes, išsirinkus gyvūną ir pritaikius jam savo namus, gydytoja ragina nepamiršti nuolat rūpintis augintinio sveikata. Anot jos, pandemija didelės įtakos jos vadovaujamos klinikos veikimui neturėjo – nors ir susidūrė su tam tikrai iššūkiams, įstaiga visą laiką dirbo 24 val., o gyvūnų šeimininkams teikė tiek kontaktines, tiek nuotoline konsultacijas. Gyvūnų gydytoja pastebi, kad tobulėjant technologijoms, keičiasi ir gyvūnų diagnostika.

„Pastaraisiais metais į kliniką kreipiasi šeimininkai su pacientais, kurių diagnostika bei gydymas vis sudėtingesni – tai vienas geriausių mūsų specialistų kompetencijos įvertinimų. Kita vertus, mūsų tikslas – kad savininkai savo augintinius į kliniką atvestų ne tik pasirodžius pirmiesiems simptomams ar, dar blogiau, ženkliai pablogėjus jų sveikatai. Laiku diagnozuotos ligos eiga dažnai lengvesnė, o ir tikimybė išgydyti pacientą kur kas didesnė“, – tikina B. Karvelienė.

Net sunkiausiais ar nepriežiūros atvejais klinikos specialistai stengiasi rasti bendrą kalbą su gyvūno šeimininku. Kiekviena situacija turi skirtingas priežastis, todėl gydytoja veterinarė sako, jog pirmiausia stengiamasi identifikuoti jas, o tada pagalbėti pagal gydytojų galimybes bei kompetencijas.

„Tikriausiai kiekvienas yra ne kartą girdėjęs, jog sprendimas įsigyti augintinį reikalauja didelės atsakomybės. Juk kalbame apie gyvybę, kuri gali būti labai stipri, bet gali būti ir itin trapi. Todėl neturėtume būti egoistais, galvojančiais tik apie save ir savo džiaugsmą – tik susimąstydami apie tai, ko reikia mūsų augintiniui, turėsime ištikimiausią gyvenimo draugą“, – tikina gydytoja.

KAUNO JĖZUITŲ GIMNAZIJA: ILGAMETĖ PRAEITIS – PAGRINDAS KURTI ATEITĮ

Beveik penkių šimtų metų istoriją skaičiuojanti Kauno jėzuitų gimnazija šiandien laikoma viena geriausių šalies mokyklų. Kauno senamiesčio širdyje įsikūrusios įstaigos tikslas, anot jos direktoriaus kun. Aldono Gudaičio SJ, yra visapusiškai ugdyti žmogų – ne tik suteikti žinių, bet ir brandinti jo dvasingumą bei bendruomeniškumą.

Pagrindinis iššūkis – bendruomeniškumo puoselėjimas

Kauno jėzuitų gimnazijos koridoriuose šiandien galima sutikti pradinukus, pagrindinių klasių mokinius ir besimokančius pagal vidurinio ugdymo programą – taigi, nuo mažiausio iki didžiausio. Mokykla taip pat vykdo Tarptautinio bakalaureato programą, o jos alumnus į savo auditorijas kviečia Oksfordo, Harvardo, Kembridžo ir kiti geriausi pasaulio universitetai.

„Esame krikščioniška bendruomenė ir savo mokymą grindžiame jėzuitų švietimo paveldu – ugdome dvasingus, išsilavinusius, atvirus pasauliui demokratinės valstybės piliečius, skiriančius savo gabumus Dievo ir artimo tarnystei. Kartu siekiame sukurti erdvę, kurioje intelektualinius gabumus papildytų dvasingumas, bendruomeniškumas, kūrybiškumas ir sportiškumas“, – mokyklos misiją pristato jos vadovas.

Mokyklos bendruomeniškumą pabrėžiantis jos direktorius sako, kad šiandien pagrindinis iššūkis – puoselėti jį pandemijos kontekste. Nors mokykla karantiną pasitiko technologiškai pasiruošusi, vieniems ugdytiniams jis tapo motyvacijos išbandymu, o mokytojai turėjo ne tik įkvėpti mokinius, bet ir prisijaukinti virtualią erdvę.

Istorija – inovacijų pagrindas

Kauno jėzuitų gimnazijos istorija siekia 1649 m., kai dar Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais mieste buvo įsteigta jėzuitų mokykla. Šiandien tai seniausia veikianti Kauno mokykla, kurią įkūrė Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincija. 1991 m. atkurta jėzuitų mokykla – daugiau kaip 210 mokyklų ir per 2 mln. besimokančiųjų vienijančio tarptautinio jėzuitų švietimo tinklo dalis.

„Nepaisant ilgamečio paveldo, esame novatoriai – nuolat sekame pasaulinę švietimo raidą, tyrinėjame nuotolinio mokymo sistemas, jų pritaikymo galimybes. Dar 2019 m. įvykdėme Europos Sąjungos projektą ir modernizavome mokymo įrangą – parūpinome interaktyvius ekranus kiekviename kabinete ir įsigijome nešiojamus planšetinius kompiuterius, kad mokytojai galėtų dirbti nuotoliu“, – prisimena kun. A. Gudaitis SJ.

Prasidėjus pandemijai, pagrindinis mokyklos tikslas buvo sukurti vieningą sistemą, užuot kiekvienam mokytojui individualiai ieškojus būdų pasiekti mokinius. Šiandien Kauno jėzuitų gimnazija turi savo virtualų atitikmenį – šioje erdvėje gali dirbti visi mokyklos specialistai.

„Čia yra virtualus mokytojų kambarys, kur mokytojai kas rytą susirenka bendrai maldai, techninės pagalbos kabinete budi ir iškilusias technines problemas sprendžia IT specialistai, o vaiko gerovės komanda padeda mokytojams ir mokiniams nepalūžti. Mokytojai taip pat pagal tvarkaraštį „ateina“ pas ugdytinius į pamoką virtualioje klasėje“, – apie nuotolinį darbą pasakoja gimnazijos vadovas.

Didžiausias iššūkis – išsaugoti socialumą

Nors pandemiją mokykla pasitiko puikiai pasirėngusi ir į nuotolinį mokymą perėjo vos per tris dienas, šiandien visa bendruomenė stengiasi išsaugoti kontaktinį mokymąsi. Mokykla padalinta į aštuonias skirtingas zonas, todėl mokiniai „nesimaišo“ su besimokančiais kitose erdvėse. Net užfiksavus teigiamą koronaviruso atvejį nereikia nutraukti ugdymo proceso ir pakanka izoliuoti tik atskiras mokinių grupes.

„Žodis „nuotolinis“ labai artimas žodžiui „nutolti“, tad labai svarbu net tokiomis aplinkybėmis saugoti bendruomeniškumą. Mums labai svarbus tiek mokytojų, tiek mokinių, tiek jų tėvų grįžtamasis ryšys, todėl visada stengiamės juos išgirsti. Dėl mokytojų kompetencijos, administracijos pasirėngimo, gebėjimo reaguoti krutinėse situacijose buvo nesunku įgyvendinti hibridinį mokymąsi, tačiau šiandien ne mažiau svarbu gebėti grįžti į įprastą gyvenimą, išsaugoti socialumą“, – svarsto dvasininkas.

Anot kun. A. Gudaičio SJ, būtina, kad kiekvienas vaikas rastų savo vietą visuomenėje, gebėtų bendrauti su įvairaus amžiaus žmonėmis ir gerai jaustųsi nepažįstamoje aplinkoje – to reikia nepamiršti bet kuriame ugdymo režime.

„Prasidėjus pandemijai, mūsų gimnazijos mokinių tėvai operatyviai reagavo į kvietimą priemonėmis ir reikalinga įranga paremti mokinius, kurie jų stokoja. Tokie veiksmai stiprina mus kaip bendruomenę ir padeda įveikti net didžiausius iššūkius, o kartu – ir parodo, kaip diegiamos vertybės veikia praktikoje“, – įsitikinęs jis.

Kauno jėzuitų gimnazija kviečia prisijungti prie akcijos „Padovanok plytą – pasodink medį“. Mokykla šiuo metu renka aukas Daugiafunkcio sporto ir mokslo centro statyboms. Komplekse atsiras naujos sporto salės, pažangūs gamtos mokslų kabinetai, laboratorijos bei technologijų slėnis, bus įrengtos jaunos poilsio erdvės, o istorijos mėgėjams atsivers senovinių XVI a. rūsijų atodangos. Už kiekvieną 25 eurų auką gimnazijos bendruomenė įsipareigoja pasodinti medį. KJG dėkoja už kiekvieną jūsų indėlį! Telaimina Jus Dievas!

<http://parama.kjg.lt/>

KAUNO PILIES ISTORIJA – LIETUVOS VALSTYBĖS RAIDOS ATSPINDYS

Nemuno ir Neries santaka – ne tik šiandienos kauniečių bei miesto svečių mėgstama pasivaikščiavimo vieta, bet ir taškas, kur prasidėjo šimtmečius trunkanti Kauno istorija. Ten stovinti, net XIV a. menanti Kauno pilis įprasmina tiek miesto, tiek šalies istorijos vingius: nuo karų su Vokiečių ordinu ir valstybės branduolio apsaugos iki nuosmukio XVII a. ir atgijusios istorinės atminties tarpukariu. Kuo ypatingas šis istorinis paminklas ir ką joje įsikūrusiame muziejuje galima išvysti šiandien?

Istorinėmis pėdomis

Kauno miesto muziejaus istorikas dr. Jonas Vaičėnionis pasakoja, kad Kauno pilis – viena seniausių Lietuvos mūrinių pilių, minima dar XIV a. antroje pusėje Vokiečių ordino magistras heroldas Vygando Marburgiečio surašytoje Naujojoje Prūsijos kronikoje. Joje aprašoma, kaip 1361 m. Ordino kariai žygiavo išvalgyti Kauno pilies, kuri jau kitais metais buvo užpulta.

„Kauno pilis atliko svarbią gynybinę funkciją – ji saugojo Lietuvos vandens kelius, o kartu su kitų medinių bei mūrinių pilių sistema gynė valstybės branduolį su sostine Vilniumi. Tad jau didžiojo kunigaikščio Vytauto laikais, XV a. pradžioje, Kauno pilis buvo atstatyta – tai antroji pilis, kurios išlikusius fragmentus matome ir šiandien“, – pasakoja istorikas.

Panašiu metu, 1408 m. suteikus privilegiją Magdeburgo teisės pagrindu, šalia pilies ėmė kurtis Kauno miestas, kurio bendruomenės pagrindą sudarė iš prūsikų miestų atvykę pirkliai. 1422 m. Ordinui ir Lietuvai sudarius Melno taiką, pilis neteko strateginės reikšmės, tačiau miesto svarba tik augo.

„Kauno pilis tapo valstybės teritorinio - administracinio vieneto – pavieto – centru: čia veikė seniūno būstinė, LDK žemės teismas, kalėjimas. Čia kalėjo paskutinis Didžiosios Ordos chanas Šich Achmatas, 1514 m. Oršos mūšyje į nelaisvę paimti maskvėnai. 1564–1566 m. valstybės reformų metu šalia seniūno institucijos atsirado pavieto bajorų telkiantis seimelis ir bajoriškieji teismai“, – sako J. Vaičėnionis.

Pirmasis mums žinomas pilies su keturiais bokštais vaizdas užfiksuotas apie 1600 m. dailininko ir kartografo Tomašo Makovskio Kauno miesto panoramą vaizduojančioje graviūroje – tuo metu Kaunas buvo pasiekęs klestėjimo viršūnę. Deja, jau netrukus jį nuniokojo kariai su Maskva, o po 1655-1661 m. okupacijos pilis nebeteko savo reikšmės. Tvirtovę naikino ir gamta – iki XIX a. vidurio net tris ketvirtadalius jos teritorijos nuplovė Neries potvyniai.

Kauno pilis – unikalaus lietuviško mūro paminklas

Viduramžių Lietuva nebuvo mūrinių pilių kraštas – skirtingai nei Vokiečių ordino valstybėje, čia vyravo mediniai įtvirtinimai. Dažniausiai medinės pilys statytos ant piliakalnių, tačiau jos buvo neatsparios Ordino naudotai apgulos technikai. Atsirado poreikis stiprinti karinius įtvirtinimus – keisti konstrukcijų pobūdį ir imtis mūrinių pilių statybos.

„Pirmoji mūro pilis iškilo Vilniuje, didžiojo kunigaikščio Gedimino valdymo metais. Lietuvai būdingo kastelinio (aptvarinio) tipo Kauno pilis pradėta statyti kunigaikščio Kęstučio, siekiant užkirsti Ordinui kelią į Trakų kunigaikštystę ir sustiprinti medinių pilių gynybinę liniją palei Nemuną. Panašiu metu Lietuvoje iškilo ir Medininkų, Krėvos, Lydos bei Trakų pusiasalio mūrinės pilys, skirtos ginti valstybės branduolį“, – teigia Kauno miesto muziejaus istorikas.

Pirmąją Kauno pilį juosė iš lauko riedulių mūrytos sienos, statybai taip pat naudotos ir plytos – tai Lietuvos mūriniams pilims būdingas kiutinės konstrukcijos mūras, kai iš riedulių suformuotą vidų dengia pusės ar pusantros plytos storio „kiautas“. Kadangi plytos buvo brangi statybinė medžiaga, lauko riedulių naudojimas atpigino ir spartino statybą. Vėliau mūras tobulėjo – akmenų eilėms išlyginti pradedamos naudoti sveikos plytos, mūras armuojamas medžio tašais, plytos naudojamos mūro fasado kamštymui. XX a. septintajame–aštuntajame dešimtmėčiuose šis sluoksniuotas mūras įvardytas lietuviško akmenų ir plytų mūro terminu.

„Antras mūrinių pilių statybos etapas siejamas su didžiuoju kunigaikščiu Vytautu – mūrai iškyla vietoj medinės Gardino pilies, Vilniuje randasi Aukštutinė pilis, o Trakuose – pilis Galvės ežero saloje. Ant pirmosios Kauno pilies pamatų statoma nauja mūrinė pilis su keturiais bokštais. Ši pilių statybos banga truko vos dešimtmetį, bet puikiai atspindėjo Lietuvos valstybės potencialą ir valdovo galią. Naujoji Kauno pilis buvo pritaikyta ir karybos inovacijoms – storesnės ir stabilesnės sienos turėjo atlaikyti artilerijos smūgius, mat vis plačiau imtas naudoti parakas“, – sako J. Vaičėnionis.

Vytauto Didžiojo fortifikacijos nebuvo paskutinis akordas Kauno pilies augimo istorijoje. Vykstant karams su Maskva, XVI a. prie pietrytinio pilies bokšto gynėjų artilerijai buvo pastatyta bastėja – unikalus šios epochos fortifikacijos įrenginys. Jos viršutinėje aikštelėje ir požeminėje šaudymo galerijoje buvo įrengtos pozicijos artilerijos pabūklams. Vis dėlto, bastėja nebuvo užbaigta – spėta pastatyti ir įrengti tik šiaurinėje dalyje esančią požeminę bastėjos šaudymo galeriją, koridoriumi sujungtą su pilies pietrytinio bokšto rūsiu.

Archeologiniai atradimai kurstė žmonių vaizduotę

Nuo XVII a. pamažu nykusia Kauno pilimi vėl susidomėta tarpukariu. XX a. trečiajame dešimtmetyje ji pateko dailininko Arkadijaus Preso akiratin – pradėjus tvarkyti pilies teritoriją, buvo atkasta pilies vartų anga ir kitos jos dalys, o dailininkas padarė unikalių jos piešinių bei brėžinių. Kur kas platesni tyrinėjimai buvo atlikti 1930–1931 m., vadovaujant archeologui profesorui Eduardui Volterui.

„Archeologiniai darbai kurstė žmonių vaizduotę – visuomenėje sklindė legendos apie paslaptinius tunelius po Nerimi, pilies rūsiuose aptiktas užrakintas duris ir paslėptus lobius. Tai buvo puikus pretekstas tyrėjams gauti lėšų numatytiems tyrinėjimams. Galiausiai ieškotų tunelių surasti nepavyko. Vėliau keletą metų vyko pilies teritorijos tvarkymo ir atkastų mūro liekanų konservavimo darbai“, – pilies istoriją tarpukariu apibendrina J. Vaičenonis.

Šie darbai tęsėsi po Antrojo pasaulinio karo – buvo atkastos pirmosios pilies priešpilio sienos ir iki pilies jos vietoje egzistavusios gyvenvietės pėdsakai, detaliau tyrinėta bastėja.

„Kasinėjimų metu pilies teritorijoje rasta įvairiausių radinių: krosnių koklių, buitinės keramikos ir stiklinių taurių šukių, metalinių dirbinių fragmentų, odinių daiktų, gynybinių įrenginių konstrukcijų, kovas menančios ginkluotės liekanų – strėlių antgalių, artilerijos sviedinių. Šiandien jau galime tiksliai atkurti pilies ir jos statybos istoriją ir pasigrožėti Vytauto statytos antrosios pilies fragmentais“, – pasakoja istorikas.

Aplankyti Kauno miesto muziejaus Pilies skyrių galima šaltuoju metų laiku (rugsėjo 1 d. – gegužės 31 d.) antradieniais–penktadieniais 10.00–18.00 val. ir šeštadieniais 10.00–17.00 val., o šiltuoju metų laiku (birželio 1 d. – rugpjūčio 31 d.) antradieniais–šeštadieniais 10.00–18.00 val., sekmadieniais 10.00–16.00 val. Bilieto kaina suaugusiajam – 3,00 Eur, studentams ir asmenims, kuriems sukako valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijos amžius – 1,50 Eur, ikimokyklinio amžiaus vaikams, moksleiviams, žmonėms su negalia ir kt. – nemokamai.

KAUNAS PRO LĒKTUVO LANGĄ: OREIVIAI SIŪLO ATRASTI NAUJĄ MIESTO PERSPEKTYVĄ

Kai klaidžioti miesto gatvėmis pabosta ir visi žymūs objektai jau aplankyti, galbūt verta pakilti į dangų ir su Kaunu susipažinti pro orlaivio langus? Tokias ekskursijas kauniečiams ir miesto svečiams siūlo asociacija „Pilotai.lt“, vienijanti aviacijos entuziastus ir populiarianti šią veiklą. Asociacijai vadovaujantis Lukas Liekis sako, kad šio klubo idėja jungia tris jo šeimos kartas ir suteikia galimybę kiekvienam norinčiam užvaldyti padangę sėdus už lėktuvo šturvalo.

Senelio palikimas suvienijo šalies pilotus

Šiandien asociacijai vadovaujantis L. Liekis – jau trečios aviatorių kartos atstovas. „Dinastiją“ pradėjo Luko senelis Alfonsas (1939–1998) – Šilutės aeroklubo narys, skraidyklių pilotas ir konstruktorius. Jo sukurti savadarbiai orlaiviai buvo pripažinti ir apdovanoti visos Sovietų Sąjungos mastu, o jis pats tapo įkvėpimu ne tik savo šeimai, bet ir kitiems aviatoriams. „Savo aistrą aviacijai Alfonsas perdavė mano tėčiui Daliui, kuris 1989 m. įkūrė pilotų klubą „Alfa“, pavadindamas jį senelio garbei. Šis klubas yra dabartinės asociacijos pirmtakas – „Pilotai.lt“ yra klubo istorijos tęsinys, turintis papildomus siekius, platesnę viziją ir požiūrį. Svarbiausias senelio palikimas – įkvėpimas kūrybai, nes kiekvienas žmogus, aktyviai siekęs savo tikslų ir kūręs inovacijas, tą daryti skatina ir kitus“, – įsitikinęs Lukas.

Šiandien asociacija siūlo platų paslaugų spektrą – ultralengvųjų orlaivių pilotų mokymus, pažintinius skrydžius, orlaivių priežiūrą bei pardavimą ar reklamą danguje. Lukas įsitikinęs, kad ore gali būti kiekvienas: nesvarbu, ar rankose laiko šturvalą, ar dairosi pro iliuminatorių, visiems aviacija pirmiausia yra galimybė kasdienes problemas palikti ant žemės.

Karantino metu – įgyvendinti svajonę skraidyti

Štai mokantis pilotuoti orlaivį, anot L. Liekio, sunkiausia išmokti tinkamai pakilti ir nusileisti, o tada skrydis tampa tikru malonumu. Tiesa, šalia techninių subtilybių yra ir gebėjimas „justi“ lėktuvą bei aplinką, skrydžio aerodinamiką ir oro sąlygas. L. Liekio teigimu, šie faktoriai daro didelę įtaką skrydžiui, todėl patyręs pilotas išmoksta juos įvertinti ir prisitaikyti – tai vieni iš aspektų, nagrinėjamų „Pilotai.lt“ mokymuose.

„Dabar teorinius mokymus vedame „Zoom“ platformoje – tai vienas iš karantino pokyčių.

Žiemą kursai vyksta du mėnesius, susitinkant po du kartus per savaitę, o vėliau prasideda praktinis mokymas. Jis organizuojamas individualiai ir instruktorius gali prisitaikyti prie kiekvieno asmeninio grafiko. Kadangi minimali programa licencijai gauti yra vos 26 skrydžio valandos, tą laisvai galima atlikti per kelis mėnesius“, – apie tapimą ultralengvojo orlaivio pilotu pasakoja Lukas.

Anot jo, prisijungti prie oreivių bendruomenės gali kiekvienas sulaukęs 16 metų ir gavęs vairuotojo medicininę pažymą. Pilotas pabrėžia, kad dėl naujausios įrangos ir pažangios autopiloto sistemos orlaivį pilotuoti lengviau, nei važiuoti motociklu, o jo techniniai parametrai primena nedidelį miesto automobilį. Iš anglies stiklo pluošto pagaminti lėktuvai sveria vos 500 kg, o kuro sąnaudos tesiekia 7 litrus šimtui kilometrų. Dėl to šiandien norinčių patirti, ką reiškia atsidurti danguje gretos pamažu auga, o Lukas teigia pastebėjęs ir naują elgesio tendenciją.

„Karantino metu sienos buvo uždarytos, išvykti ir keliauti buvo sunku, o laisvo laiko padaugėjo, todėl žmonės galėjo įgyvendinti senas svajones. Ne vienas pasirinko išmokti pilotuoti lėktuvą – sulaukėme apie 50 proc. daugiau naujų mokinių registracijų. Todėl išliekame optimistai – sumažėjusį klientų srautą kompensavo nauji oreivių bendruomenės nariai“, – džiaugiasi jis.

Pakilti į dangų gali kiekvienas

Turbūt ne vienam skrydis asocijuojasi su beribiu horizontu, galimybe rinktis bet kurią judėjimo kryptį, atsiveriančiais įspūdingais vaizdais. L. Liekis priduria, kad laisvė ne tik metaforiška, mat dangus išties atviras visomis kryptimis ir šiandien oreiviui laisvai pasiekiamą visą Europą.

„Mažo lėktuvo privalumas tas, kad skrendant keleiviniu laineriu 10 km aukštyje neįmanoma įžiūrėti viso grožio – miškų, slėnių, urbanizuotų vietovių, „sušukuotų“ ūkininkų laukų ir kitų įsimintinų vaizdų. O štai mūsų lėktuvais pakilus į puskiometrio aukštį, galima plačią panoramą išvysti pakankamai detalai, todėl įspūdis – kur kas stipresnis“, – tikina pilotas.

Šiandien „Pilotai.lt“ siūlo nuskristi į Nidą, Molėtus, Ignaliną, Druskininkus, tačiau dažnai tiek kauniečiai, tiek miesto svečiai nori pažinti miestą iš viršaus.

TURISTAS SAVAME MIESTE: NUO KOKIŲ POPULIARIAUSIŲ OBJEKTŲ PRADĖTI PAŽINTI SU KAUNU?

Pandemija ir užsitęsę karantinai pakeitė dažną lietuvio keliavimo įpročius – tapome turistais savo mieste, besistengiančiais atrasti iki šiol neregėtus gamtos, architektūros, istorinius objektus tiek pačiame mieste, tiek aplink jį. Nuo pažintinių takų iki apžvalgos aikštelių ir istorinių paminklų – leiskitės į pažintį su žaliuojančiu, aktyviam laisvalaikiui vis labiau pritaikytu Kaunu.

Įprastai per metus Kauną aplanko beveik 350 tūkst. turistų iš Lietuvos ir viso pasaulio ir, nors turizmo augimą koregavo pandemija, miestas nesnaudė – laukdamas sugrįžtančių keliautojų, jis investavo tiek į infrastruktūrą, tiek į informacijos prieinamumą.

VšĮ „Kaunas IN“ Turizmo skyriaus vadovės Ingos Pažereckaitės-Kalėdienės teigimu, patys lietuviai tampa vis aktyvesni ir poilsį prie sofos iškeičia į savo krašto pažinimą bei keliones.

„Žingeidūs, aktyvūs žmonės – geriausia paskata kurti naujus traukos taškus ir tobulinti jau esamus. Gamtoje, tarsi SPA procedūroje, pailsima nuo triukšmo, semiamasi geros energijos ir ramybės, todėl toks savaitgalio ar dienos kelionių formatas vis populiariesnis. Kartu tai įrodymas, kad net šalia namų yra vietų, kurias verta atrasti“, – pasakoja ji.

Visas miestas – lyg ant delno

I. Pažereckaitė-Kalėdienė pasakoja, kad miesto svečiai dažnai Kauną pažinti pradeda nuo vaizdingų vietų, kuriose iš skirtingų kampų atsiveria miesto panorama. Šiose apžvalgos aikštelėse laiką leidžia ir patys miestiečiai, čia dažnai planuojantys susitikimus ar laisvalaikį.

„Viena gražiausių vietų, iš kurių atsiveria vaizdas į Nemuną ir miesto senamiestį – Aleksoto apžvalgos aikštelė, į kurią galima pakilti funikulieriumi. Vilijampolė atsiveria nuo Milikonių kalno apžvalgos aikštelės, o Naujamiestis – nuo Kristaus Prisikėlimo bazilikos terasos“, – vietomis pasigrožėti miesto panorama dalijasi ji.

Kartu su VšĮ „Kaunas IN“ kolegomis ji yra parengusi panoraminį Kauno gidą, atskleidžiantį, jog pasigrožėti įspūdingais vaizdais galima ir kai kuriuose miesto baruose ar istoriniuose kultūros paminkluose – pavyzdžiui, nuo Kauno valstybinės filharmonijos ar Kauno pilies.

Pažinti miestą – ir pėsčiomis, ir dviračiu

Per karantiną neregėto populiarumo sulaukė įvairūs pažintiniai takai, kviečiantys pažinti tiek istorines miesto vietas, tiek nuostabią Lietuvos gamtą.

I. Pažereckaitė-Kalėdienė sako, kad oficialiai Kauno teritorijoje jų tėra du, tačiau aplink miestą jų galima rasti kur kas daugiau.

„Vienas iš šių „kaunietišku“ takų – Pažaislio pažintinis takas, vingiuojantis tarp Kauno marių ir įspūdingo barokinio vienuolyno ansamblio. Kitas – Jiesios pažintinis takas, kuriame lankytojai gali išvysti įspūdingas atodangas, Jiesios upės vingius, jos erozinius šlaitus ir retų rūšių augalus“, – pasakoja VšĮ „Kaunas IN“ Turizmo skyriaus vadovė.

Kauniečiai ir miesto svečiai ypač vertina Arlaviškių, arba Kadagių slėnio, pažintinį taką, kuris 2016 m. buvo išrinktas gražiausiu Lietuvoje. Lankytojų laukia 1,3 km trasa, nuo kurios atsiveria Nemuno ir Dabintos salos panoramos, Ronakalnio atodanga ir unikalus 5 ha ploto kadagynas.

„Suskaičiuoti pažintinių takų lankytojus sunku, kadangi šie objektai atviri visą parą, kiekvieną metų dieną. Tačiau stebėdami tendencijas matome, kad dėl pandemijos ypač suaktyvėjo kelionės šalies viduje ir gamtos objektų lankymas. Tam 2020 m. net skyrėme atskirą „It's Kaunastic“ serijos maršrutą“, – pasakoja I. Pažereckaitė-Kalėdienė.

Pandemija ne tik išginė lietuvius tyrinėti apylinkių, bet ir dažną pasodino ant dviračio. Nuo besikeičiančių įpročių neatsilieka ir miesto infrastruktūra – daugėja dviračių takų ir jiems pritaikytų pažintinių maršrutų. Jais leistis galima ir vienam, ir dviese, ir su visa šeima – o ir blogo oro užkietėjusiam dviratininkui nėra. I. Pažereckaitė-Kalėdienė pataria pirmiausia išbandyti populiariausias trasas – nuo Kauno iki Zapyškio, nuo miesto centro iki Panemunės šilo ir nuo Kauno į Kulautuvą pro Lampėdžius bei Šilėlio kaimą.

O aplink Piliamiestį...

Visai šalia pagrindinių miesto traukos taškų, dviračio takų ir parkų įsikūręs naujasis Piliamiestio kvartalas. Jo gyventojus pasivaikščiojimams kitapus upės kviečia miesto širdimi laikomas Santakos parkas, o priešingoje jo pusėje išsidėsčiusi ilgą ir turiningą istoriją turinti Vilijampolė.

„Pirmą kartą šaltiniuose ji paminėta 1692 m. kaip Radvilų giminės valda. Nuo pat įkūrimo čia vystėsi amatai ir prekyba, o papildomą impulsą miesteliui davė XVIII a. atsikraustę žydai. Būtent jie paliko ryškų palikimą – 1882 m. įsteigta žydų religinė mokykla ješiva, garsėjusi aukšta mokslo kokybe. Vilijampolėje gimė ir užaugo daug žymių žmonių: pasaulietinės hebrajų literatūros pradininkas A. Mapu, jidiš rašytojas K. Zingmanas, politinė aktyvistė bei rašytoja E. Goldman, pasipriešinimo okupacijai dalyviai R. Kalanta ir T. Masiulis ir kt.“, – nuo 1919 m. prie Kauno prijungtą miesto rajoną pristato I. Pažereckaitė-Kalėdienė.

Kitoje Neries pusėje 12,69 ha plotą užima jau minėtas Santakos parkas, kuriame susitinka dvi didžiausios šalies upės. Tai itin mėgstama kauniečių romantiškų pasivaikščiojimų, pasimatymų, piknikų ar sporto vieta. Santakos parką supa daugybė istorinių objektų – Kauno pilis, Šv. Jurgio Kankinio bažnyčia ir Kauno bernardinų vienuolynas, Kauno arkivyskupijos kurija ir aikštė, kurioje 1993 m. Šv. Mišias aukojo popiežius Jonas Paulius II.

„Svarbu, kad miestą atrastų ne tik Kauno svečiai, bet ir patys kauniečiai – o Kaunas tikrai turi ką pasiūlyti ir jiems. Išvystyta infrastruktūra, turiningos gatvių istorijos ir įvairių istorinių laikotarpių žymės – geriausias kvietimas drąsiau leistis į pažintį su miestu. Jo vizitine kortele tapo Kauno gatvės menas, o tarpukario modernizmo architektūra jau laukia eilėje į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą – tai tik keletas dalykų, kuriuos Kaune gali atrasti kiekvienas“, – įsitikinusi VŠĮ „Kauras IN“ Turizmo skyriaus vadovė.

Kuriuos Kauno apylinkių pažintinius takus būtina aplankyti?

Pažaislio pažintinis takas.

Kauno marių pakrante ir Petrašiūnų pusiasaliu vingiuojančio pažintinio tako kulminacija – vienas įspūdingiausių baroko ansamblių Šiaurės Rytų Europoje, tad čia įsimintini Kauno marių vaizdai jungiasi su vienu garsiausių Lietuvos kultūros paminklų. Mišku link Pažaislio vienuolyno, o pro jį – link Kauno jachtklubo: takas tikrai paliks įspūdį ir gamtos mylėtojams, ir istorijos gerbėjams.

Jiesios pažintinis takas.

Jiesios valstybinis kraštovaizdžio draustinis apima 447,6 ha plotą – tai upės slėnis su įspūdingomis atodangomis ir eroziniais šlaitais, retų rūšių augalais bei gyvūnais. 2 km maršrute jūsų laukia bent trys atodangos ir kvapą gniaužiantys gamtos vaizdai, tad ruoškite fotoaparatus ir telefonų kameras.

Kadagių slėnis (Arlaviškių pažintinis takas).

Trečiasis 1,3 km ilgio pažintinis takas, esantis visai netoli Kauno, vingiuoja Kauno marių šlaito briauna, nuo kurios atsiveria platėjančio Nemuno ir Dabintos salos panorama, Ronakalnio atodanga ir unikalus 5 ha ploto kadagynas. Kai kurie jo „gyventojai“ skaičiuoja šimtus gyvenimo metų, o jų aukštis siekia 12,5 m. Arlaviškių botaninis draustinis – Europos saugomų teritorijų tinklo „Natura 2000“ buveinė, todėl čia lankytojai turėtų pagarbiai elgtis su gamta.

BŪSTO PIRKIMO PSICHOLOGIJA: KAS TAS „NAMŲ JAUSMAS“ IR KODĖL LIETUVIAI TAIP NORI NUOSAVYBĖS?

Pirmojo būsto įsigijimas – ne tik finansinis, bet ir emocinis, galbūt net kultūrinis pasirinkimas. Ne kartą girdėjome, kad lietuvių mentalitetas toks, kad turėti nuosavus namus yra kone privaloma, o mistinio „namų jausmo“ neįmanoma su niekuo supainioti. Kodėl mums taip svarbi sava vieta ir kaip išvengti ginčų kartu perkant pirmuosius namus? Apie emocinį ir psichologinį būsto įsigijimo foną kalbamės su psichologe Deimante Mikalauske.

Nekilnojamas turtas dažnai laikomas svarbia investicija, tai atspindi ir rinkos tendencijos – kiekvienas lietuvis stengiasi anksčiau ar vėliau įsigyti savo namus. Kodėl tautiečiams taip svarbu turėti nuosavą būstą?

Būstas svarbus ne tik išskirtinai lietuviams, tačiau daugumai žmonių, mat tyrimai rodo, kad aplinka, kurioje gyvena žmogus, labai smarkiai veikia jo suvokiamą gerovę. Evoliuciškai esame linkę ieškoti saugumo ir prisirišti prie vietos, kurioje jaučiamės saugūs – šis poreikis užkoduotas žmogaus prigimtyje. Daliai žmonių namai yra ir saviraiškos forma, todėl juos dekoruojame, prižiūrime, remontuojame. Namai yra kur kas daugiau nei pastogė, nes išpildo žmogaus emocinius ir fizinius poreikius – užtikrina saugumą, stabilumą, kontrolę, privatumą. Tad vieta, kurią galima drąsiai vadinti namais, svarbi visiems – ne tik mūsų tautiečiams.

Bet vis dėlto kai kurių kitų šalių gyventojai kartais sąmoningai renkasi nuomą, o lietuviai skuba investuoti į pirmąjį būstą. Kodėl taip nutinka – ar tai mentaliteto dalis, ar ekonominio stabilumo siekis?

Stebint dabartinę rinkos situaciją, panašu, kad taip – turėti nuosavą nekilnojamąjį turtą lietuviams yra svarbu. Tai gali būti ir mūsų kultūros dalis, ypač turint omenyje, kad istorinių įvykių verpetuose mums teko atsiskirti nuo namų, išgyventi tremtis, okupacijas. Namų ilgesys atsispindi ir kultūriniuose šaltiniuose, mūsų senelių atsiminimuose ar laiškuose. Ir tam tikra prasme, būsto įsigijimas vis dar yra mūsų suvokiama gyvenimo tėkmės dalis. Ne veltui turime posakį apie žmogaus brandą, kuris įpareigoja „pastatyti namą, pasodinti medį, užauginti sūnų“. Pabrėžtina, kad įsigyti savo būstą motyvuoja ateities gerovė sau, savo šeimai ar vaikams.

Ar galima rasti išimčių, kai žmonės sąmoningai atsisako pirkti nuosavą būstą? Kokie jų motyvai?

Tikrai negalime teigti, kad absoliučiai visiems lietuviams įsigyti savo namus yra būtinybė.

Paieškoję rasime žmonių, kurie apsisprendžia neapsistoti vienoje konkrečioje lokacijoje. Pavyzdžiui, savo darbe esu sutikusi klientų, kurių namai – visas pasaulis, kurie daug keliauja darbo reikalais ir apsisprendžia neprisišti prie vienos vietos, neplanuoja šeimos. Kiti apskritai nemano, kad materialus turtas yra svarbiausia, ką reikia palikti po savęs. Jie laisvę vertina labiau nei apibrėžtumą ar stabilumą.

Kaip jau minėjote, dažnai noras turėti savo namus yra susijęs su emociniais poreikiais – pavyzdžiui, dažnas ieško vadinamojo „namų jausmo“. Ar tikrai jį jaučia kiekvienas ir kuo ypatinga tokia emocinė būseną?

Kiekvienas šį jausmą apibūdintume skirtingai – tai priklauso ir nuo namų, kuriuose augome, ir kaip apskritai susiformavo mūsų namų suvokimas. Tai gali būti kiekvienam svarbūs aspektai, simboliai ar patirtys. Vieniems kyla sąsajos su šeimos kūrimu ir su tuo užgimstančiais motinystės ar tėvystės jausmais, kitiems – su saugia tvirtove, tretiems tai galbūt vieta, kurioje nelieka darbe kilusio streso. Dalis juose atsiveria komfortui ir ramybei, kiti, priešingai, – džiaugiasi draugų klegesiu ir atveria namus kitiems. Kaip bebūtų, visiems „namų jausmas“ turi pozityvią konotaciją, tad ir galvojant apie jį į galvą plaukia teigiamos mintys.

Kokias emocijas žmogui turėtų sukelti nuosavas būstas? Ar tai būtinai reiškia, kad jis suteiks namų jausmą?

Namų jausmą sukelia ne sienos, baldai ar nuosavybė – jį kuriame mes patys. Anglų kalboje yra skirtingas sąvokas apibūdinantys žodžiai – „house“, žymintis gyvenamosios paskirties objektą, ir „home“, žymintis vietą, kurioje gyvename. Kurį variantą turėsime, priklausys nuo mūsų pačių. Pavyzdžiui, jeigu į objektą žiūrėsime kaip į investiciją atei-

čiai, tikėtina, kad sąmoningai nekursime emocinio ryšio su ta vieta, nes netrukus ją perleisime kitiems. Taip pat tai smarkiai priklauso ir nuo prioritetų: sutinku žmonių, kurie sako, kad namai – vieta permiegoti po darbo ar patenkinti būtinuosius poreikius. Tačiau jeigu namus vertiname per savo saugumo, priklausymo, ramybės ir emocinės gerovės prizmę, tokį santykį ir sukursime.

Nors būsto pirkimas yra atsakingas žingsnis, kurį dažnas žengia vos kelis kartus gyvenime, vis dėlto būstus žmonės keičia pasikeitus gyvenimo aplinkybėms. Tačiau kokią reikšmę žmogaus gyvenime turi tas pirmasis nuosavas būstas?

Dažnai pirmasis būstas žymi tam tikrą brandos etapą: atsiranda pakankamas finansinis stabilumas, randamas pastovus darbas, kuriama šeima, o kartu tai reiškia ir didesnį saugumą, ramybės poreikį. Tad būsto įsigijimas dažnai nėra vienintelis naujo gyvenimo etapo ženklas – veikiau, tai viena iš didesnės priežasčių grandinės dalių. Svarbu paminėti, kad žodis „pirmas“ nurodo tam tikrą naują patirtį, kuri gali būti apipinta naujų iššūkių ir nežinios, kaip teisingai pasirinkti, nepadaryti klaidos – ypač jei tas pirmas būstas bus ilgametis ar net viso gyvenimo sprendimas. Renkantis pirmą būstą gali lydėti įvairios emocijos, tiek teigiamos, tiek neigiamos, ir tai visiškai natūralu.

Nemažai žmonių linkę investuoti į pirmąjį būstą visas gyvenimo santaupas, tad dažnam tenka pasukti galvą dėl finansinės nežinomybės. Kokie dar iššūkiai dažniausiai lydi pirmojo būsto įsigijimą?

Norint įsigyti būstą, reikia turėti bent dalį asmeninių santaupų, o augant būsto kainoms ši suma taip pat didėja. Tad finansinis pamatas yra vienas pagrindinių trukdžių. Jei žmogus dar tik pradeda karjerą ir turi bene pirmą stabilų darbą, taupymas gali užtrukti ir keletą metų. Žvelgiant iš emocinės perspektyvos, namai – didžiulė investicija, todėl kai kalbame apie viso gyvenimo santaupų panaudojimą, gali kilti nemenkas nerimas, stresas ar net abejonės savo pasirinkimu. Gali atsirasti polinkis atidėlioti pirkimą viliantis, kad galbūt po kažkiek laiko atsiras palankesnis variantas. Arba priešingai – greitas ir impulsyvus sprendimas, siekiant nusimesti nerimo naštą.

Ar pirmasis būstas gali tapti jaunos šeimos ar poros ginčų pagrindu? Kaip įveikti barnius ir nesutarimus, kylančius dėl pirmojo bendro būsto?

Kaip ir bet kuris kitas svarbus, emociškai sunkus sprendimas, būsto įsigijimas gali paskatinti įtampą poroje. Dėl to svarbiausia pradėti išsiaiškinti kiekvieno lūkesčius, išgirsti vienas kitą ir neskubėti primygtinai piršti savo argumentų. Gali būti, kad vienas partneris norės namo priemiestyje, o kitas – buto pačiame sostinės centre. Ir visa tai, be abejo, sukels ginčą, jei žmonės neįvertins, kokio partnerio lūkesčiai. Kitaip tariant, kokius poreikius vienas patenkins namas, o kitam – butas centre: galbūt pirmasis partneris renkasi namą dėl savo privataus kiemo, o kitas – butą centre dėl didesnio mokyklų ir darželių prieinamumo? Išgirdę vienas kitą, pora rastų kompromisinį variantą – pavyzdžiui, kotedžą ten, kur gerai išvystyta infrastruktūra. Tad labai svarbu įvertinti, kas ir kodėl kiekvienam yra svarbiausia ir užuot laužius ietis dėl būsto tipo ar vietos, vertinti motyvus. Sumetus visa tai į „bendrą katilą“ ir gerai pasvėrus abiejų argumentus, tikrai galima rasti abi puses tenkinantį sprendimą.

NEMUNO SALA ISTORIJOS VERPETUOSE: NUO ŽIEMOS UOSTO IKI PIRMOJO ŠALYJE INTERAKTYVAUS MOKSLO MUZIEJAUS

Kas bendro tarp Rygos, Kauno ir Paryžiaus? Visose šiuose miestuose vagojančiose upėse susidarė salos, kurios ilgainiui tapo neatsiejama miesto pramonės, laisvalaikio ir gyvenimo dalimi. Apie Kauno Nemuno salą visa Lietuva daugiausiai išgirdo čia iškilus Žalgirio arena ir pražūsus Europos krepšinio čempionato finalui. Nepaisant to, turtinga salos istorija siekia dar LDK laikus.

Šiandien Kauno Nemuno sala išgyvena tikrą renesansą – čia kyla baseinas, statomas pirmasis šalies interaktyvus mokslo muziejus, atnaujinama ir puoselėjama aplinka. Vėl „Kaunas IN“ verslo skyriaus vadovo Andriaus Veršinsko teigimu, tai išskirtinė rekreacinė erdvė, kuria pasigirti gali ne kiekvienas miestas.

„Jei Niujorkas Manhetene turi Centrinį parką, tai Kaunas – upės apsuptą salą su parku ir augančiomis aktyvaus laisvalaikio bei pramonės erdvėmis. Tai pats miesto centras, besiribojantis su senamiesčiu, naujamiesčiu ir stoties rajonu. Pagrindinis salos išskirtinumas – didžiausia Baltijos šalyse ir viena moderniausių Europoje sporto arena, žyminti ir aktyvaus salos atsinaujinimo pradžią“, – pasakoja A. Veršinskas.

Mena skirtingus istorinius laikotarpius

Salos visais laikais buvo vertinamos dėl natūralaus barjero, todėl dėl papildomo įtvirtinimo ir saugumo jos dažnai atlikdavo gynybinę funkciją. Vis dėlto Kauno Nemuno sala labiau susijusi su laivyba – nors šiandien upių laivininkystė kur kas pasyvesnė, ilgą laiką upės buvo vieni pagrindinių vandens kelių.

„Iki Antrojo pasaulinio karo Nemunas buvo intensyviai naudojamas transportui, o Kaunas ilgą laiką vystėsi kaip pirklių miestas, iš kurio buvo patogiu pasiekti kitus Europos prekybos centrus. Kai XIX a. viduryje buvo vykdoma Rusijos imperijos uostų blokada, Kaunas buvo bene pagrindinis valstybės tarptautinis uostas“, – pasakoja A. Veršinskas.

Nemuno sala Kauno žemėlapiuose buvo žymima nuo seno, o dar 1917 m. vokiečiai čia buvo įrengę žiemos uostą, kuriame baržos ir laivai buvo saugomi nuo upės ledonešio. Tai vienas pirmųjų dokumentuotų salos panaudojimo atvejų – žiemos uostas išliko ir tarpukariu, bet sala tapo ir rekreacijos erdve. Čia veikė miesto maudykla ir atviras baseinas, buvo įrengtas net hipodromas. „Tarpukariu Nemuno sala buvo tapusi neatsiejama miesto laisvalaikio bei pramonės erdve. Pavyzdžiui, stebėti apšviestų laivelio parado buvo susirinkusi net 30 tūkst. žmonių minia. Čia vykdavo ir kiti renginiai, o miestiečiai susirinkdavo pasimaudyti upėje ar pasivaikščioti parke.

Saloje veiklą pradėjo ir Kauno jachtklubas, tik vėliau perkeltas į naujai suformuotas Kauno marias“, – sako A. Veršinskas.

Tarpukario Nemuno salos spindesys išblėso pokario metais – sovietmečiu jai nebuvo skiriama didelio dėmesio, todėl sala buvo apleista ir tapo kone sąvartynu, ypač iškilus laivų remonto dirbtuves 7 deš. Atpūtę nepriklausomybės vėjai ir naujovės neaplenkė ir šio gamtos paminklo pačioje Kauno širdyje.

Atliks ir pramoginę, ir pažintinę funkciją

Šiandien Kauno Nemuno saloje kyla du nauji projektai, kartu su Žalgirio arena kursiantys architektūrinį salos ansamblį. „Šalia arenos, kaip jos dalis, statomas olimpinio standarto baseinas su SPA zona, apšilimo baseinu, pirtimis, sporto klubu bei masažo kambariais. Kartu su arena tai sudarys vieną kompleksą, todėl tai bus patraukli vieta rengti tarptautines varžybas, kurių jau dabar netrūksta. Žinoma, baseinu ir sveikatingumo paslaugomis galės naudotis visi miestiečiai ir miesto svečiai“, – pasakoja „Kaunas IN“ verslo skyriaus vadovas.

Antrasis objektas, šiuo metu kylantis saloje – pirmasis Lietuvoje inovatyvus mokslo muziejus su STEAM (angl. „Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics“, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos) edukacijos erdve mokslieiviams ir visai šeimai.

Šalia šių projektų vyksta ir pačios salos atnaujinimo darbai. Tiesiami nauji dviračių ir pėsčiųjų takai, o salą su miesto centru netrukus sujungs dar vienas pėsčiųjų tiltas. Vizijoje – ir tiltas, salą sujungiantis su kitame krante esančiu Aleksotu. Dėl gerėjančios miesto infrastruktūros, paupiu salą netruks pasiekti ir naujuose kvartaluose besikuriantys miesto gyventojai.

„Šiandien Nemuno sala atgimsta kaip rekreacijos ir pramonės erdvė – Žalgirio arenoje nuolat vyksta tarptautinio masto sporto varžybos ir koncertai, o miestiečiai renkasi parką kaip vieną iš pasivaikščiojimo ar poilsio erdvių. Čia vyks ir „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ atidarymas, čia numatomi ir dalis projekto renginių. Kaip ir beveik prieš šimtmetį laivelio stebėti susirinkę miestiečiai, taip ir dabartiniai miesto gyventojai atranda Nemuno salą kaip išskirtinę miesto vietą“, – įsitikinęs A. Veršinskas.

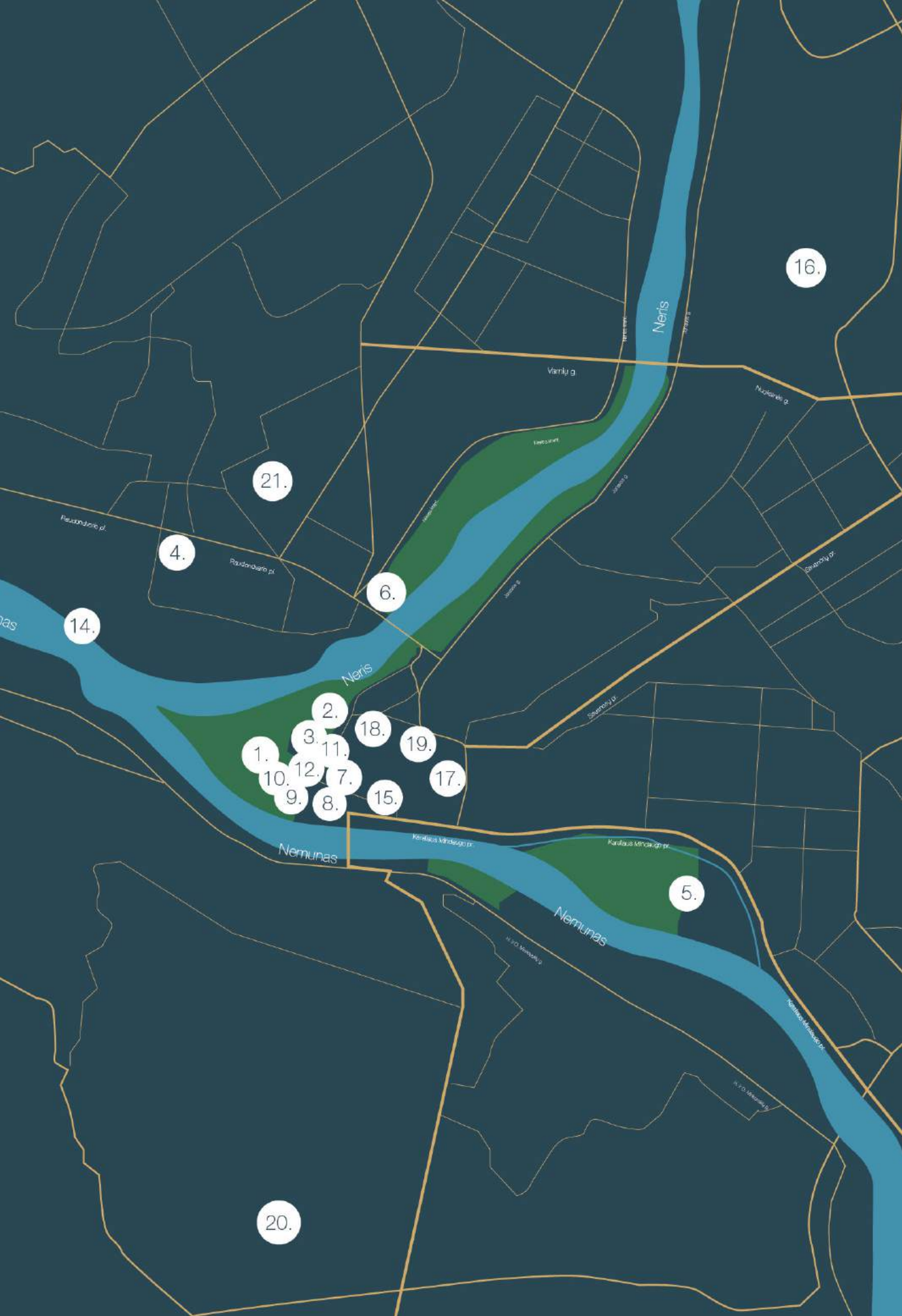

ŽEMĖLAPIS

1. Santakos Romuvos aukuras
2. Kauno pilis
3. Kauno Šv. Jurgio Kankinio (pranciškonų) bažnyčia
4. Kauno loftas GARGARAS
5. Nemuno sala + Žalgirio arena
6. Kauno vaikų krepšinio Mokykla
7. Kauno rotušė
8. Perkūno namas
9. Lietuvos krepšinio namai
10. Lietuvos sporto muziejus
11. Adform kiemelis
12. Mojo Lounge
13. Kauno Jėzuitų gimnazija
14. Kauno keleivinė prieplauka + Laivas Raketa
15. VU Kauno fakultetas
16. Kauno klinikos
17. Cremiu cake studio
18. Senis ir Jūra
19. Bičių korys
20. S. Dariaus ir S. Girėno aerodromas + Pilotai.lt (skrydžiai virš Kauno)
21. LSMU L. Kriaučeliūno smulkių gyvūnų klinika

NAMŲ BIURO ABC: PRODUKTYVIAM DARBUI GALI PAKAKTI IR ATSKIRO KAMPO

Pandeminis laikotarpis pakeitė ne tik žmonių gyvenimo būdą, bet ir lūkesčius būstui: šalia pagrindinių patalpų – virtuvės, svetainės, miegamojo ir vonios kambario – atsirado poreikis atskirai darbo erdvei. Studijos „Cozy2“ interjero dizainerė Eglė Balčiūnaitė-Muntzer sako, kad pandemijos metu išryškėjo skirtingi žmonių poreikiai: vieni namuose dirba tik keletą valandų, kiti dirbdami praleidžia visą dieną. Anot jos, nepaisant kiek laiko dirbama namuose, reikalavimų patogiai ir funkcionaliai darbo erdvei vertėtų laikytis visais atvejais.

Darbo kambarys ar darbo erdvė?

Interjero dizainerė pastebi, kad pandemija pakeitė žmonių požiūrį į darbą. Anksčiau daugelis darbus palikdavo biure ir namuose skirdavo laiką sau, šeimai bei laisvalaikiui. Pandemijos metu įsivyravę hibridinis ar nuotolinis darbo pobūdžiai pakeitė santykį su darbu, o kartu – ir erdvės poreikius namuose.

„Jei anksčiau žmonėms ir tekdavo dalį darbų atlikti namuose, daugeliui pakakdavo virtuvės stalo ar sofos – pasiėmę nešiojamąjį kompiuterį jie pabaigdavo užduotį, atrašydavo į laišką ir toliau mėgavdavosi laisvalaikiu. Tačiau dabar klientai vis dažniau reikalauja visavertės darbo vietos“, – pasakoja dizainerė.

Žmonės, planuojančius darbo vietą namuose, E. Balčiūnaitė-Muntzer išskiria į du tipus. Vieni namuose praleidžia visą darbo dieną, o kiti užsiima papildoma veikla po darbo valandų – dažniausiai skirtingi jų poreikiai atsispindi ir darbo vietos plane.

„Pirmoji grupė dažniausiai pageidauja visiškai izoliuoto darbo kambario, kuriame netrukdytų vaikai ar pašaliniai garsai. Visą darbo dieną praleidžiantiems namuose nebepakanka įprastos kėdės ir virtuvės stalo – reikalingi specialūs baldai, patogi darbo kėdė, galbūt papildomas monitorius ar spausdintuvas. Antroji grupė dažnai pasitenkina atskira darbo zona bendroje erdvėje, tačiau jiems jau taip pat neužtenka įprasto stalo ar sofos – net ir svetainėje jie pageidauja bent dalinai atskirto ploto, darbui skirto kampo“, – pasakoja interjero dizainerė.

Apsisprendimui, koks bus tas kampas, įtakos turi ir būsto plotas. Dviejų ar trijų kambarių bute skirti atskirą kambarį darbui sudėtinga, todėl dažniausiai darbui skirtos erdvės ieškoma svetainėje. Tai patogiu dalinai dirbantiems iš namų ir norintiems vakare leisti laiką su šeima, tačiau kartu užbaigti pradėtus ar imtis papildomų darbų.

Darbo kambariui – ir papildomos funkcijos

Planuojant darbo vietą, labai svarbu apgalvoti būtiniausias savo poreikius ir tai, kokios šiai erdvei priklausančios funkcijos bus labiausiai reikalingos. Nors vieni žmonės gali būti produktyvūs ir visiškame chaose, o kitiems būtina pedantiška tvarka, „Cozy2“ interjero dizainerė sako, kad planavimo procesas visais atvejais yra panašus.

„Vienam reikia monitoriaus, kitam dviejų, trečiam vis dar reikia popierinių dokumentų ir spausdintuvo, ketvirtam – viską lengvai pasiekti ranka. Aišku, visada patariame ieškoti ir daiktų laikymo sprendimų, kad darbo vieta nebūtų apkrauta bereikalingais objektais, tačiau svarbiausia, kad darbo erdvė siųstų žinutę, jog čia ateinama dirbti, kad bent psichologiškai ji būtų atskirta nuo kitų būsto dalių“, – svarsto dizainerė.

Vis dėlto, darbo erdvės atskyrimas nereiškia, kad darbo vieta turi radikaliai skirtis nuo kitų buto ar namo erdvių. Priešingai – renkantis spalvas ar interjero sprendimus, būtina galvoti apie tęstinumą.

„Nors esama tam tikros spalvų psichologijos, dažniausiai stengiamės girdėti kliento poreikius ir vertinti darbo vietą kitų kambarių ar erdvių kontekste. Vieni geriau darbui susikaupia tamsiame kambaryje, kiti mėgsta šviesą, todėl visuomet stengiamės rasti klientą tenkinantį, tačiau interjero kūrimo taisyklėmis pagrįstą sprendimą“, – tikina pašnekovė.

Patarimai darbo erdvei

Ji pataria darbo erdvėje vengti ryškių spalvų ir verčiau rinktis pastelinius, ramesnius tonus. Jie kuria jaukumą, neerzina ir greitai nepabosta. Ryškios, agresyvios spalvos – vargina, o tai mažina produktyvumą ir trukdo susikaupti.

Specialistė pastebi tendenciją, kad įrenginėjant atskirą darbo kambarį, stengiamasi numatyti keletą funkcijų – pavyzdžiui, jame įrengiamas ir svečių kambarys, kur ant išskleidžiamos sofos galima apnakvindinti užsukusius giminaičius ar draugus. Kiti jungia darbo kambarį su laisvalaikio erdve – įsirengia stalo ar kompiuterinių žaidimų erdvę, planuoja namų biblioteką.

„Skirtingos funkcijos padeda išnaudoti kambarį, kai darbo diena baigiasi ir darbo kambarys didžiąją laiko dalį yra nenaudojamas. Tad planuojant darbo erdvę, pirmiausia reikėtų įvertinti būsto plotą, jo planą, darbo iš namų pobūdį ir savo poreikius – šie kintamieji padės sukurti vietą, kurioje būsite produktyvūs ir darbingi“, – tikina E. Balčiūnaitė-Muntzer.

BIČIŲ IR ŽMONIŲ BIČIULYSTĖ: KOKIA TŪKSTANTMEČIUS SIEKIANČIO AMATO PRASMĖ ŠIANDIEN?

Bičių auginimas – tai vienas seniausių ir kone sakralią reikšmę lietuvių kultūroje turinčių amatų. Apie bitininkystės istoriją Lietuvoje ir bičių produktų vietą mūsų namuose bei kasdienybėje pasakoja UAB „Bičių korys“ direktoriaus pavaduotojas Rimantas Šerkšnas.

Bitininkystės šaknys

Nors bitininkystės užuomazgos Lietuvoje neabejotinai senesnės, pirmosios rašytinės žinios apie šį amatą mus pasiekia iš XIII a., o štai XVI a. surašytuose Lietuvos statutuose drevinei bitininkystei, jos tradicijoms bei teisei net skiriami atskiri skyriai. R. Šerkšno teigimu, anuometinė ir šiuolaikinė bitininkystė gerokai skiriasi, tačiau jas sieja bendras kultūrinis kodas – kone sakralus bičių statusas ir jomis besirūpinančių žmonių tarpusavio ryšys.

„Anksčiau žmonės aptikę drevę su bitėmis visą medų pasiimdavo sau, o bičių šeima per žiemą žūdavo – jos atsistatydavo intensyviai besispiesdamos vasarą. Pamažu imta suprasti, kad medumi reikia dalintis su jo šeimininkėmis, todėl XIX–XX a. sandūroje atsirado pirmieji kelminiai aviliai – kultūrinės bitininkystės užuomazgos“, – pasakoja bitininkas.

Ne mažiau už ekonominį, svarbus ir socialinis bitininkystės aspektas. Padovanoję kitam bičių šeimai, bitininkai susibičiuliaudavo tarpusavyje, o vėliau ėmė burtis į būrelius, draugijas ar kitas bendruomenes, vienijančias šį bendrą pomėgį turinčius žmones.

„Itin skaudžiai bitininkystę paveikė Antrasis pasaulinis karas ir sovietmetis, tačiau net ir tada suprasta, kad joks fabrikas nepagamins tik iš gamtos gaunamo produkto – medaus. Be to, bitininkai prisidėjo ir prie rezistencijos – aviliuose slėpta draudžiama literatūra ar kiti daiktai“, – sako R. Šerkšnas.

Jo teigimu, šiandien Lietuvoje galima suskaičiuoti beveik 9 tūkst. bitininkų, laikančių virš 200 tūkst. avilių. Vis dėlto, tokia statistika sąlyginė, mat ne visi bitininkai registruoja savo veiklą – daugybė jų laiko kelis avilius sode, o gėrybėmis dalinasi su šeima ar draugais.

Bičių produktai – natūralus gamtos atspaudas

Anot R. Šerkšno, medus ir kitos bičių teikiamos gėrybės unikalios tuo, kad žmogui nereikia jų perdirbti – užtenka teisingai „atimti“ jas iš bičių, sufasuoti ir tinkamai laikyti.

„Bičių produktų sudėtis subalansuota natūraliai – tai tarsi avilį supančios aplinkos atspaudas.

Meduje ir kitose gėrybėse randame tai, kas tuo metu žydi sode, kokios klimato sąlygos vyrauja, kokias bičių lankoma teritorija. Todėl švari, neužteršta aplinka labai svarbi bitėms ir jų šeimininkams – tik išsaugoję ją, galėsime mėgautis ir bičių produktais“, – tikina R. Šerkšnas.

Jis sako, kad kai kuriuos bičių produktus – pavyzdžiui, medų – galima vartoti kaip maistą, bet kai kurie jų gali atstoti vaistinius preparatus. Dėl jų vartojimo reikėtų pasikonsultuoti su gydytoju apiterapeutu – specialistu, kurio gydymo ir profilaktikos metodai susiję su bitėmis bei jų produktais.

„Dėl įvairovės bičių produktai dažnai maišomi su skirtingais priedais. Pavyzdžiui, gaminami medaus mišiniai su uogomis, vaisiais, riešutais ar vaistažolėmis. Sveikatos stiprinimui taip pat naudojamas bičių pienelis, bičių duonelė ar pikis, dar vadinamas propoliu. Kadangi pastarasis pasižymi stipriu antibakteriniu poveikiu, gydymui ar profilaktikai naudojami jo tepalai, tinktūros ar sirupas“, – pataria UAB „Bičių korys“ direktoriaus pavaduotojas.

Specialistas sako, kad bičių veikloje atliekų nebūna – kiekvienas jų sukurtas produktas gali būti prasmingai panaudotas žmogaus. Pavyzdžiui, nors bičių vaškas maistui netinkamas, iš jo pagamintos žvakės ilgais vakarais suteiks šilumos ir jaukumo namams, o natūralus jų kvapas nuramins po dienos darbų. Be to, jį galima naudoti dekoracijoms – tiek marginant velykinius kiaušinius, tiek puošiant vaškinius žaisliukais Kalėdų eglutę.

„Bitininkystės populiarumas auga, nes žmonės žavi įvairios ekologinės, tvaraus gyvenimo idėjos, o kartu ir noras rasti naudą teikiančią hobį. Todėl savo parduotuvėse siūlome platų bitininkystės prekių asortimentą tiek profesionalams, tiek pradedantiems. Patarimais ir pagalba prisidedame prie bičiųliū bendruomenės augimo“, – sako R. Šerkšnas.

PRIE ARBATOS – MOLIŪGŲ PYRAGAS SU MEDUMI

Anot bitininko, medus – universalus ingredientas, tinkamas tiek pagrindiniams patiekalams, tiek desertams. Iš jo dažnai gaminami padažai ar marinatai, jis suteikia pikantišką skonį troškintoms daržovėms ar salotoms. Kadangi žvarbiais vakarais dažną sušilti kviečia puodelis garuojančios arbatos, bitininkas dalijasi prie jos tinkančio pyrago receptu.

Reikės:

250 g tarkuoto moliūgo,
350 g miltų,
200 g sviesto,
2 kiaušinių,
1 pakelio vanilinio cukraus,
2 šaukštų medaus,
trupučio maltų kvapiųjų pipirų,
2 šaukštelių kepimo miltelių,
4 šaukštų cukraus pudros,
pusės citrinos sulčių.

Paruošimas:

Sviestą kartu su medumi ištirpinkite ant garų. Į šią masę suberkite vanilinį cukrų, kvapiuosius pipirus ir išmaišykite su išplaktais kiaušiniiais, po to – su tarkuotu moliūgu. Miltus, sumaišytus su kepimo milteliais, pamažu maišydami berkite į skystą masę. Skardą ištepkite sviestu ir supilkite tešlą. Kepkite 180 laipsnių temperatūroje maždaug 30–40 min. Iškeptą pyragą apliekite cukraus pudros ir citrinų sulčių glaistu.

RESTORANO „SENIS IR JŪRA“ ĮKŪRĖJAS: PATAIKAUDAMAS TRADICINIAM SKONIUI, SUKIESI UŽBURTAME RATE

Iš Juodkrantės Nemunu aukštyn į Kauną palepinti miestiečius neragautais skoniais ir stebinti atradimais – taip savo misiją pristato restorano „Senis ir jūra“ įkūrėjas, virtuvės šefas Maksimas Vinogradovas. 2018 m. duris atvėrusio restorano staliukai savaitgaliui rezervuojami jau savaitės pradžioje, o ir šiandien sugrįžta šviežių jūros gėrybių pasiilgę svečiai. Koks naujų skonių kelias į Kauną ir kokie restorano sėkmės ingredientai?

Maksimai, grįžkime į 2018-uosius: kaip kilo idėja įkurti jūros gėrybių restoraną Kaune? Ar nebijojote laukiančių iššūkių?

Idėja gana paprasta: kurį laiką dirbau Juodkrantėje ir sulaukdavau ne vieno svečio iš Kauno – o su jais ir skundų, kad jų mieste nėra vietų skaniai pavalgyti jūros gėrybių. Daugelis laukdavo vasaros, kol galės atvažiuoti į pajūrį ir aplankyti mane. Kadangi manęs Juodkrantėje niekas nelaukė, nusprendžiau kauniečius aplankyti pats – ir štai šiame mieste skaičiuojame jau trečius metus. Iššūkių buvo daug, bet jie neatbaidė – jei sėdėsi savo komforto zonoje, nieko prasmingo ir nenuveiksi.

Kokie buvo pirmieji žingsniai Kaune? Kaip sekėsi užmegzti ryšį su miestiečiais?

Kai atvykau į Kauną, galvoje neturėjau jokios konkrečios idėjos, ką ir kaip reikės daryti. Iš pradžių kelis mėnesius tyrinėjau miestą – ko čia yra, ko trūksta, ką galima pasiūlyti kauniečiams. Taip vieną rytą atsibudau su „Senio ir jūros“ pavadinimu: iš tikrųjų, tuo metu Kaune nebuvo vietos, siūlančios kokybišką, šviežių žuvį. Nusprendėme tapti pirmaisiais.

Neturėjome didelio biudžeto, neieškojome didelių patalpų – remontą dariau savo rankomis, o veiklą pradėjome turėdami vos 6 staliukus. Jokių barmenų, jokių padavėjų: dirbome atviroje virtuvėje, patys pasitikdavome svečius, juos aptarnaudavome, kol galiausiai tiesiog vakarais nebeturėjome laisvų stalų. Tai buvo ženklas, kad radome savo vietą.

Šiuolaikinis restoranas – daugiau nei maistas: dažnas galvoja apie koncepciją, siunčiamą žinutę, išskirtinumą. Kokią žinutę norite siųsti jūs?

Kaip bebūtų, maistas yra bet kokio gero restorano pamatas. Mūsų pagrindinė žinia yra natūralumas ir šviežumas. Kai kurie galvoja, kad restoranas prasideda nuo baldų ir aplinkos, bet iš tiesų restoranas prasideda lėkštėje.

Todėl mums užtenka savo rankomis padaryto remonto, o prabangaus interjero stygių kompensuojame dėmesiu svečiams, malonių bendravimu ir, žinoma, maistu. Mūsų šūkis „Senis paduoda“ – jį rašome juodos lentos viršuje, o žemiau vardiname, ką tądien „senis“ siūlo. Pas mus nerasite tipiško meniu, kainyno – viskas kinta ir vyksta be scenarijaus, realiu laiku.

Norint nuolat pasiūlyti lankytojams šviežiausią produkciją, meniu turi nuolat keistis priklausomai nuo pasiūlos. Kokia yra jūros gėrybių restorano dinamika – kokie klientų lūkesčiai ir kaip sekasi juos patenkinti?

Laikomės principo, kad prekiaujame tuo, kas pagaunama laukinėje gamtoje – išskyrus midijas ir austres, kurios šiandien auga žuvininkystės ūkiuose. Pas mus galima rasti krabų, jūros ežių, omarų – visa, kas tik gali pasiekti Lietuvą, gali atsidurti ir mūsų meniu. Girdime nusiskundimų, kad pas mus nėra spausdinto valgiaraščio, kad kainos neužrašytos – bet mes ne kainas pardavinėjame. Žuvis parduodama užsienio biržose, jos kaina kinta, todėl ir mes privalome į tai reaguoti. Negalime nustatyti stabilios kainos kaip parduotuvėje, nes nežinia, kiek šiandien kainuos iš Kanados atskraidintas omaras – ir ar jį kas nors apskritai užsisakys.

Maksimai, esate iš Klaipėdos. Ar iš čia ir paties meilė jūros gėrybėms?

Gimtoji vieta niekaip nesusijusi su restorano krypties pasirinkimu – per savo karjerą esu ir picas kepęs, ir itališkus patiekalus gaminęs, ir europietišką virtuvę išbandęs. Šiuo atveju jūros gėrybes pasirinkau dėl nišos rinkoje ir dėl to, kad su jomis kur kas įdomiau dirbti. Kiek žinote mėsos rūšių? O štai vien skirtingų ešerių yra per 130. Tad bandydamas pataikauti tradiciniam skoniui, sukiesi užburtame rate – kas patieks geresnes kopūstų salotas prie šonkaulių. O su jūros gėrybėmis iš tiesų atsiveria galimybė kurti.

Kur ir kaip lavinate savo skonį? Ar galėtumėte išskirti, kur teko valgyti skaniausias jūros gėrybes?

Pagrindinis įkvėpimo šaltinis yra kelionės, o paskui jau tik fantazija – per ilgus darbo metus pasieki lygį, kai skonį ne jauti, bet įsivaizduoji. O skaniausia visada tai, kas atpjauta „nuo gabalo“ ir švelniai pagardinta prieskoniais. Viskas, ką duoda vandenynas, gali būti valgoma žalia, todėl stengiuosi jūros gėrybes kuo mažiau apdoroti. Dažniausiai nerekomenduoju net citrinos prie ausių – jų intensyvus skonis užgožia visą jūros gėrybių subtilumą.

Jūros gėrybės tik pamažu atranda kelią į lietuvių skrandį – tai mums neįprasti, nežinomi produktai. Ar pastebite dėsningumus, keistus tautiečių įpročius, susijusius su žuvimi ir kitomis jūros gėrybėmis?

Dažniausiai lietuvių žinios apie jūrų gėrybes apsiriboja austrėmis ir midijomis, tad įsiūlyti jiems kokią nors negirdėtą žuvį ar kitokį gyvį labai sunku – reikia įtikinti, žmogus turi pasitikėti tavimi. Kartais sulaukiame pastabų, kad, pavyzdžiui, midijų padažas nepakankamai tirštas – bet kaip jis gali būti tirštas, jei midijos šviežios, o ne šaldytos? Jos išleidžia sultis, kurios tą padažą skystina. Keisti ir lietuvių pasirenkami priedai – pavyzdžiui, kodėl prie midijų reikia chorizo? Ar be dešros lietuviui jūros gėrybių neįpirši?

Jūs vis sakote „mes“ – kas slepiasi po šiuo žodžiu? Kuo išskirtinė jūsų komanda?

Su savo kolegomis dirbame jau daugybę metų – vienas bendradarbis kartu jau devynerius metus, naujausias komandos narys irgi dirba bent ketverius. Dalis jų kartu dirbo vasarą Juodkrantėje ir kartu su manimi kėlėsi į Kauną. Mes laisvamaniai: mūsų restorane svečius pasitinka ir palydi Džeko Raselo terjeras, kuriame paprastą atmosferą ir nepataikaujame.

Restoranų sektorius – vienas labiausiai nukentėjusių per pandemiją. Kaip dorojotės su karantino iššūkiais? Kaip pasikeitė žmonių elgsena ir lūkesčiai?

Iš tiesų, žmonių įpročiai pasikeitė – nors savaitgaliais, kaip ir prieš karantiną, rezervuoti visi staliukai, eilinėmis savaitės dienomis lankytojų mažiau. Bet kai esame mažiau užimti, susigalvojame kitokios veiklos – rengiame degustacijas, ruošiamė patiekalus furšetams, pakuojame dovanų rinkinius šventiniams sezonams. Galiausiai, žmogus – sociali būtybė: anksčiau ar vėliau jie pas mus sugrįžta, net ir pandemijai nepasibaigus.

NUO PAGONIŲ ŠVENTYKLOS IKI JĖZUITŲ BENDRABUČIO: KOKIĄ KAUNO ISTORIJĄ ATRASTI KVIEČIA PERKŪNO NAMAS?

Beklaidžiojant siauromis Kauno senamiesčio gatvėmis, dėmesį tikrai patrauks neeilinės išvaizdos raudonų plytų pastatas. Tai – vadinamasis Perkūno namas, kurio istorija siekia net XV–XVI a. sandūrą. Tarp garsiausių namų lankiusių žmonių – vienas pirmųjų Lietuvos istorikų Albertas Vijūkas-Kojelavičius ir poetas Adomas Mickevičius. Apie išskirtinį Kauno architektūros ir lietuviškosios gotikos paminklą pasakoja muziejininkė Ramunė Gecaitė.

Apipintas legendomis

Išorėje – į dangų kylančios raudonų plytų pynės, viduje – paslaptingas rūsys ir didžiulės menės. R. Gecaitė sako, kad svarbiausia Perkūno namo ekspozicija yra pats namas, keliantis nuostabą miesto svečiams – daugelis tikisi čia rasti bažnyčią, mat negali patikėti, kad kažkas galėjo pastatyti tokio grožio gyvenamąjį namą.

„Atlikus išsamius mūro tyrimus, namas buvo atkurtas toks, koks ir buvo sumanytas – gražusis jo frontonas, viršutinė fasado dalis, išliko nepakitęs. Išsaugotos ir kelios originalios smailės. Viduje galima išvysti tipišką to meto namo struktūrą: rūšį, kambarių planą, atkurtas interjero detales, tokias kaip atviri židiniai, šviestuvai ar dideli originalaus mūro fragmentai rūsyje“, – apie Perkūno namo išskirtinumą pasakoja muziejininkė.

Ne mažiau nei gotikinio mūro sienos lankytojų vaizduotę žadina ir legendos, kuriomis apipinta namo istorija. Manoma, kad namo rūsyje buvo senosios lietuvių tikybos aukuras, ką tarsi patvirtintų ir 1818 m. radinys – statant munitinę, statybininkai netyčia apgriovė Perkūno namo sieną ir joje aptiko nedidelę žalvarinę skulptūrėlę.

„Nedidelis 27 cm dirbiny su vaizdavo vyrą su karūna ant galvos, rankose laikantį tris žuvis – to meto istorikas Teodoras Narbutas tikino, kad tai senojo baltų tikėjimo dievas Perkūnas. Nuo tada namas imtas vadinti jo vardu, o ryšį su pagoniška praeitimi sustiprino ir legendos apie čia amžinąją ugnį kūrenusias vaidilutes ir rūsiuose vykusias pagoniškas apeigas“, – pastato pavadinimo kilmę aiškina R. Gecaitė.

Kaip pirklio namai tapo bendrabučiu?

Vis dėlto, tikroji Perkūno namo paskirtis – kur kas proziškesnė. Tai buvo pasiturinčio miestiečio, greičiausiai pirklio, namas: didžiajam kunigaikščiui Vytautui suteikus Magdeburgo teisę Kauno miestui, čia ėmė kurtis nemažai užsieniečių. Viena versija teigia, kad Perkūno name galėjo veikti Hanzos pirklių sąjungos kontora – šalia veikė muitinė, netoliese buvo turgus, tad tai buvo patogi vieta iškrauti laivams. Juolab, kad šaltiniai mini ir XIX a. sugriautą Perkūno namo „dvyjnį“, greičiausiai naudotą kaip sandėlį.

„Nežinia, kas pastatė šį namą, tačiau pirmasis jo savininkas buvo pirklys Steponas Dulkė, kuris juo tapo vedęs ankstesnio namo savininko dukrą.

1546 m. Dulkė namą pardavė kitam pirkliui, tuomečiam miesto burmistrui Bernardui Bitneriui – su pertraukomis, per dukrų liniją, jo šeima čia gyveno iki 1643 m., kai jį įsigijo Kaune besikuriantys jėzuitai“, – pasakoja muziejininkė.

Paskutinė name gyveno Vijūkų-Kojelavičių šeima, kurios trys sūnūs tapo jėzuitais ir išvyko studijuoti. Geriausiai žinomas Albertas, Vilniaus universiteto profesorius ir rektorius, parašęs Lietuvos istoriją lotynų kalba.

Perkūno namą įsigiję jėzuitai čia įrengė koplyčią, o vėliau – ir mokymo klases. Vienuoliai planavo rūsyje įrengti ir laidojimo vietas, tačiau tokių planų atsisakė. XVIII a. pabaigoje uždraudus jėzuitų veiklą, jų pastatus savo žinion perėmė valstybė.

„XIX a. čia būta mokyklos, vėliau veikė miesto teatras – kaip mokytojas Perkūno name galbūt lankėsi ir Adomas Mickevičius, tačiau čia poetas tikrai negyveno. Vėliau pastate buvo apgyvendinti pravoslavų šventikai, o po Pirmojo pasaulinio karo jį susigrąžinę jėzuitai čia įrengė berniukų bendrabutį“, – sako R. Gecaitė.

Dėmesys gyvajai istorijai

Per pastarąjį šimtmetį Perkūno namo savininkai ir paskirtis keitėsi ne kartą – čia veikė ir sandėliai, ir dirbtuvės. 1965 m., supratęs neeilinę pastato vertę, pagal architektės D. Zareckienės projektą pradėta namo restauracija, o patalpos pritaikytos Kauno miesto muziejui. Atkūrus nepriklausomybę, 1991 m. jis grąžintas jėzuitams, kurie čia veikia iki šiol.

„Šiandien pastato viduje galima pasivaikščioti po legendomis apipintą rūšį, gyvenamąsias patalpas. Perkūno namo sienų storis siekia 1,2 metro, o ant plačių palangių galima net atsigulti. Nors aukštų plotas didelis, kambarių name nedaug – antrame aukšte yra salė, kurioje buvo priimami svečiai, o miegamuosiuose miegodavo ir po kelis žmones. Visa tai dėl šilumos stygiaus – langai buvo kiurai perpučiami, o židinio visą naktį neprikūrensi“, – šypsosi muziejininkė.

Šiandien Perkūno name rengiamos ekskursijos, kurias muziejaus darbuotojai veda apsirengę čia eksponuojamais Viduramžių ar Renesanso stiliaus drabužiais. Pastate rengiamos dailės parodos, vyksta seminarai – Perkūno namas yra neatsiejama miesto kultūrinio gyvenimo dalis.

„Nuo 2008 m. pastatas paskelbtas kultūros paminklu, todėl jo apsaugai skiriamas ypatingas dėmesys. Nors jėzuitai, namo savininkai, sulaukia paramos jo priežiūrai, mums itin svarbūs ir lankytojai – dėl jų galime čia organizuoti įvairias veiklas ir išlaikyti namą atvirą miestiečiams bei miesto svečiams“, – tikina R. Gecaitė.

ALEKSOTO

„CREMIU STUDIO“ FENOMENAS: NEPALANKAUS METO PRADĖTI VERSLĄ NĖRA

Atrodytų, kad karantino išvakarės – pats netinkamiausias metas pradėti konditerijos verslą ar atverti kavinės duris lankytojams. Tą 2019-aisiais padariusi „Cremiu Cake Studio“ įkūrėja Agnė Alminaitė susidūrė ne tik su dviejų karantinų iššūkiais, bet ir Kaune esančios Vilniaus g. remonu, dėl kurio daugelis kavinių tapo fiziškai nepasiekiamos. Vis dėlto, verslininkė sako, kad sunkumai bei nesėkmės suteikia išminties, kurios nerasi jokiuose vadovėliuose.

Nuo pomėgio iki verslo

Agnės konditerinės kelionės pradžia prasidėjo nuo sumanymo dukros gimtadienio proga iškepti prancūzškųjų makaronų (pranc. macarons). Moteris pradėjo lankyti konditerijos kursus, po jų sekė dar vieni, kol galiausiai šeima ėmė skatinti šį hobbį paversti verslu.

„Kai namuose visoms kepimo formelėms ir įrangai tapo per ankšta, ėmiau dairytis patalpų, kurios būtų skirtos vien tik šiam užsiėmimui. Pirmuosius „Cremiu“ namus įrengėme gana greitai, nes reikėjo nedidelių, tik desertų gamybai skirtų patalpų“, – verslo pradžią prisimena A. Alminaitė. Jau netrukus studija išaugo ir šiuos savo namus, todėl verslininkė prabėgus metams ėmė ieškoti naujos erdvės. Jos dėmesį patraukė patalpos Vilniaus g. pradžioje, netoli požeminės pėsčiųjų perėjos.

„Žinojau, kad ši vieta – ne pati geriausia, čia veikę verslai dažnai keitėsi vienas po kito. Tačiau jau per pirmą apžiūrą galvoje kilo daugybė minčių ir per pirmas minutes žinojau, kaip viskas atrodys. Tad nieko nelaukdama ėmiau įgyvendinti savo viziją: atsirado vietos ne tik desertų gamybai, bet ir kavinukei“, – prisimena ji.

Verslo pradžia neapsiėjo be kuriozinių situacijų. Dėl išskirtinio interjero ir floristinių dekoracijų dažnas sumaišydavo kavinę su gėlių parduotuve – ne visi klientai žinojo, kad šioje išskirtinėje vietoje galima išgerti kavos ar paragauti desertų. Neišvengė Agnė ir institucijų dėmesio – už ryškų fasadą jai buvo skirta bauda.

„Pildydama savo koncepciją, išorinę sieną nudažiau rožine spalva, bet, pasirodo, Kauno senamiestis – paveldo objektas. Norint čia daryti pokyčius, būtina gauti daug leidimų, o ir ne kiekvienas sumanymas būna palaimintas. Nuo mažens gyvenu senamiestyje, bet apie tai sužinojau tik pradėjusi verslą“, – juokiasi ji.

Lietuviai – sočių patiekalų gerbėjai

Vos „Cremiu Cake Studio“ atvėrė duris naujose patalpose, prasidėjo COVID-19 pandemija, privertusi ieškoti kūrybiškų sprendimų.

„Žinoma, kavinukė nukentėjo labiausiai – jos veikla visiškai sustojo. Tačiau sumažėjo ir konditerijos užsakymų: žmonės neorganizavo švenčių ir patys ėmė kepti pyragus namie. Per karantiną sėdėdama namuose galvojau, ką galėčiau pasiūlyti žmonėms, kai jau bus galima atverti kavinės duris. Nusprendžiau, kad svečiams galiu pasiūlyti ne tik desertus, bet ir brunch'ą, ilguosius savaitgalio pusryčius“, – apie verslo iššūkius pasakoja Agnė.

Tad vos tik buvo atlaisvinti karantino ribojimai, Agnė su savo paaugle dukra stojo prie viryklės ir ėmė siūlyti svečiams platesnį meniu. Didžiausio populiarumo susilaukė Benedikto kiaušiniai – būdavo dienų, kai klientai užsisakydavo tik šį patiekalą. Anot Agnės, sprendimas išplėsti meniu pataikė į dešimtuką.

„Pastebėjau, kad miestiečiai sočiai pavalgyti nori labiau nei desertų, todėl ir pavadinimą teko pakoreguoti į „Cremiu maisto ir desertų namai“. Lietuviams ir klasikinė konditerija artimesnė, nei mano širdį pavergę prancūziški desertai, nuo kurių, beje, kilo ir viso verslo pavadinimas. Tai kremas – cremeux – sudedamoji desertų dalis“, – pasakoja verslininkė.

Kliūtis įveikti padeda ramybė ir šypsena

Po sėkmingos 2020-ųjų vasaros, Agnės „Cremiu“ studija augo toliau – moteris ėmė dairytis virėjos, kad kavinė galėtų karštus patiekalus siūlyti ne tik savaitgalį, bet ir kiekvieną savaitės dieną. Tačiau netrukus prasidėjo antrasis karantinas.

„Nors kavinės veiklą teko sustabdyti, šįkart nesumažėjo desertų užsakymų, todėl jį ištvirti buvo paprasčiau. Bet vos atlaisvinus veiklos ribojimus, prasidėjo Vilniaus gatvės rekonstrukcija – pradžioje bandėme siūlyti dienos pietus čia dirbantiems darbininkams, bet dabar laukiame, kol statybos darbai aprims ir galėsime vėl atverti duris brunch'ui. Šiuo metu turiu ir kitą sėkmingą veiklą, todėl laukimas kur kas lengvesnis“, – tikina „Cremiu“ studijos įkūrėja.

Anot jos, visus iššūkius, sunkumus ir akligatvius įveikti padeda kūrybiškumas ir meilė tam, ką darai. Tai padeda į nesėkmes žvelgti su šypsena, o ir klientai jaučia, kad į viską įdėta labai daug širdies – iki šiol sėkmingiausia Agnės reklama yra žinutė „iš lūpų į lūpas“. „Šypsena ir bendrumeniškumas – laiko patikrinta, sėkmingiausia verslo strategija“, – juokiasi ji.

RŪTA LOOP: ATSIKIRADUS MUZIKOS STUDIJAI, SUPRATAU, KUO YPATINGA NAMŲ AURA

Muzikantų namuose dažnas svečias – tyla, sako atlikėja Rūta Žibaitytė, geriau žinoma savo sceniniu pseudonimu Rūta Loop. Du karantini ir keturiasdešimties dienų saviizoliacija susirgus COVID-19 liga pakeitė jos santykį su namais – leido įsitikinti, kad kūryba įmanoma užsidarius tarp keturių sienų, bet kartu ir pajusti, kad tai pirmiausia yra vieta poilsiui ir įkvėpimui. O pastarasis Rūtai dažnai asocijuojasi ne su pasyviu laukimu, bet disciplina ir aktyvia dienotvarka.

Rūta, kokį vaidmenį tavo gyvenime užima namai?

Turbūt labai nenustebinsiu, bet man namai asocijuojasi su jaukumu – tai pagrindinis kriterijus ir emocija, kurią jie turi suteikti. Čia aš grįžtu pailsėti, medituoti, atgauti kūrybinę energiją. Kita vertus, čia verda viskas – nuo sriubų ir uogienių iki nebaigtų dainų tekstų. Ir nors kartais tenka čia užbaigti pradėtus darbus, stengiuosi namuose pabėgti nuo muzikos ir pasimėgauti tyla.

Ar muzikantui apskritai įmanoma dirbti namuose – ne tik semtis idėjų ar kurti, bet ir įrašinėti muziką?

Kol neturėjau savo studijos, buvau ją įsirengusi namuose – nedidelių, tačiau jos visiškai pakako kurti dainas, rašyti tekstus ir įrašinėti muziką. Tačiau tai buvo išimtinis, „karantininis“ sprendimas – iš pradžių galimybė atsikelti ir su pižama sėsti prie darbų gal ir atrodo kaip svajonė, tačiau ilgainiui ta rutina įvynioja tarsi į kokoną. Muzika turi būti magiška, o štai dirbant iš namų visas procesas tapdavo monotoniškas ar net nuobodus. Tad šiandien aš džiaugiuosi, kad turiu galimybę dirbti studijoje, o namie nebent užbaigti dalį darbų.

Atlikėjo darbas neatsiejamas nuo kūrybos – tai, ko gero, yra bene svarbiausia muzikanto amato dalis. Ar tiesa, kad dalis tavo kūrybinių gimė namuose – kas įkvėpė juos parašyti?

Užpraeitą vasarą susirgau koronavirusu ir 41 dieną praleidau namuose – tada galiojo griežtesnė tvarka, kai reikėdavo dviejų neigiamų testų, kad galėtum baigti saviizoliaciją. Per tą laiką patyriau visokių emocijų – viena vertus, labai prisirišau prie namų, bet kartu norėjau kuo greičiau iš jų pabėgti. Šiame jausmų verpete gimė daina „Tu ne viena“, kurią kartojau tarsi mantrą. Su ja ir praleidau tą sunkų laikotarpį, kuris tarsi įkalino mane namuose, bet kartu padėjo ir geriau suprasti jų vertę.

Vieniems įkvėpimas ateina savaime, kitiems labai svarbi rutina ir procesas, kurio metu atsiranda idėjos. O koks tavo kūrybinis kelias, ypač namuose – klausaisi įkvėpiančių atlikėjų, medituoji, o gal esi iš tų, kuriuos įkvėpimas aplanko savaime?

Nors muzika yra meno sritis, tačiau bent jau man ir čia ypač svarbi disciplina – šia prasme esu visiškai pedantė. Sėdint ir laukiant įkvėpimo galima sugaišti labai daug laiko ir nesulaukti jokie rezultato, todėl esu linkusi „spausti“ save, laikytis kūrybiškumo dienotvarkės. Kiekviena daina yra tokios darbo etikos rezultatas.

Netikiu, kad reikia laukti, kol aplankys įkvėpimas. Žinoma, būna, kad muzika gimsta tiek darbinėje aplinkoje, tiek ilsintis – kartais kažkokį fragmentą sugalvoji vairuodama mašiną, kažkas įstringa einant gatve. Bet dažniausiai reikia dirbti, kad atrasčiau motyvaciją ir rastųsi dainos, todėl man kertinis žodis yra „disciplina“. Kūrybinių procesų imuosi kasdien, nesvarbu, namie ar už jų ribų.

Namuose dažniausiai stengiuosi pailsėti ir pabūti tyloje, tačiau kartais muzikinis fonas labai tinkamas įkrauti kūrybiškumo bateriją. Pavyzdžiui, dažnai naudoju „Spotify“ funkciją „Discover Weekly“, padedančią atrasti negirdėtus, naujus, tačiau su įprastai klausoma muzika susijusius atlikėjus. Klausydama grojaraščio, darau jogą ar kokius nors tempimo pratimus – viena vertus, duodi pailsėti mintims, žadini kūną, bet pasąmonėje įkvepi save naujiems atradimams.

O kokia muzika atsiduria tavo grojaraščiuose – galbūt turi mėgiamą stilių? O gal atvirkščiai – stengiesi likti atvira įvairiems žanrams?

Taip, stengiuosi klausyti kuo įvairesnės muzikos – net ir repo, kurio mano kūryboje nėra. Tačiau muzika daugiasluoksnė ir nebūtinai vokalo ar instrumentų skambesys yra pagrindinės žanrų apibrėžiančios savybės. Pavyzdžiui, repo kūriniuose girdžiu ritmiką, kuriai galiu rasti vietas savo kūryboje, nors pati vokalo maniera man svetima. Todėl neapsiribuju žanrais ir drąsiai klausau pop, indie, alternatyvos, repo, soulo, R&B – visa tai ir mano pačios muziką daro unikalią, neleidžia jai tapti šabloniška ar kažkurio vieno atlikėjo imitacija.

Esi baigusi su muzika susijusias studijas – ar jos pakeitė tavo santykį su kūryba ir jos atlikimu?

Esu baigusi muzikinio teatro studijas Vilniaus kolegijoje ir džiauzu vokalo magistrantūrą Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Savo kūrybinėje kelionėje daug susidūriau su džiazu, teko ir dainuoti, ir improvizuoti, todėl šio žanro atspindžių yra ir dabartinėje mano kūryboje. Labiausiai vertinu improvizacijos techniką, nes tai yra kūryba čia ir dabar, padedanti tobulinti ir atlikimą, ir man svarbią kūrybinę discipliną. Tad studijos paklojo tvirtus mano savarankiškos karjeros pagrindus.

Minėjai, kad dabar tavo darbo diena prabėga studijoje – ar nepasiilgsti dainų įrašinėjimo namuose?

Būsiu nuoširdi ir atsakysiu, kad ne. Bet labiausiai dėl to, kad taip lengviau atskirti darbo ir poilsio režimą: namai skirti ramybei, įkvėpimui ir poilsiui, o studija yra darbas, į kurį susikoncentruoji šimtu procentu. Galbūt ne visas mintis palieki ten ir dalį parsineši namo – tai visiškai normalu. Todėl tenka grįžus namuose kažką užbaigti ar ryte pasidarius kavos medituoti ir kurti dainos tekstą. Tačiau kai atsirado studija, džiaugiuosi, kad daugiausia dirbu ten – tai padeda išsaugoti ypatingą namų aurą.

Ne vienas kartais susimąsto apie muzikos kūrimą – ir nors nesitaiko į didžiąją sceną, nori atrasti muziką kaip hobi. Ar yra kažkokia įranga, kuri būtina norint namuose įsirengti savo muzikos kampą?

Namuose įsirengti nedidelę studiją visiškai įmanoma. Pagrindiniai dalykai, kurių prireiks, yra kompiuteris, išorinė garso plokštė ir mikrofonas – to tikrai užtenka pradžiai, o vėliau galima galvoti ir apie sintezatorius, „samplerius“, „looperius“ ir kitas priemones, priklausomai nuo to, kokią muziką norėsis „gaminti“. Žinoma, reikės daug domėtis ir mokytis, tačiau ilgainiui vadinamąsias „žuvis“ – demonstracines kūrinių versijas – tikrai galima įrašyti ir namuose. Savo malonumui tai gali daryti kiekvienas.

Ar galėtum pasidalinti savo grojaraščiu keturiems metų laikams – žiemai, pavasariui, rudenii ir žiemai?

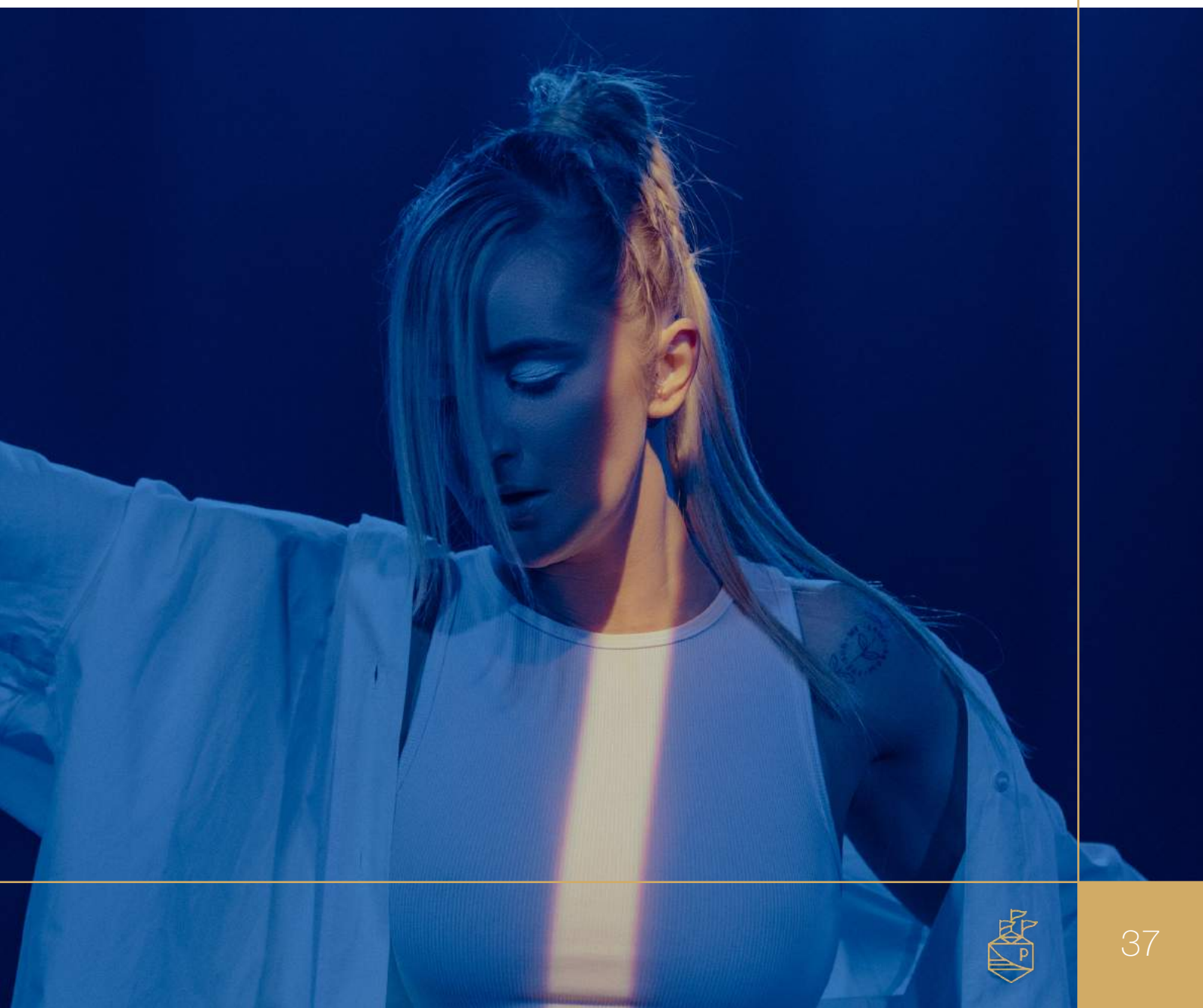
Man pačiai vasara yra geriausias metų laikas – laimės, nerūpestingumo laikas. O ir liūdesys, man atrodo, dažnai užklumpa būtent dėl blogo oro. Tad mano rekomendacijos būtų tokios:

Ruduo: Fink - Yesterday was hard on all of us

Žiema: Onuka - Time

Pavasaris: Emily King - Distance

Vasara: Niki & The Dove - You want the Sun

KAUNAS – EUROPOS KULTŪROS SOSTINĖ: KAI KEIČIASI NE TIK MIESTO GATVĖS, BET IR JO TAPATYBĖ

Apie tai, kad Kaunas paskelbtas 2022 m. Europos kultūros sostine, tikriausiai girdėjo kiekvienas – kai kurie laukia pasaulinių menininkų vizitų, kitiems svarbi galimybė atnaujinti paties miesto tapatybę ir atrasti jį iš naujo. Kaip gimė iniciatyva Europos kultūros sostinės titulą parvežti į Kauną ir ko gali tikėtis miestiečiai bei miesto svečiai, pasakoja organizacijos „Kaunas 2022“ komunikacijos projektų vadybininkė Eglė Rytmetytė.

Kada pirmą kartą kilo idėja, kad Kaunas galėtų siekti Europos kultūros sostinės titulo? Ar galite plačiau papasakoti apie pačią kultūros sostinių iniciatyvą?

Europos kultūros sostinės (EKS) yra skelbiamos nuo 1985 m., o iniciatyva laikoma vienu sėkmingiausių Europos Sąjungos projektu kultūros srityje – per šiuos metus titulas suteiktas 60 miestų, kurie galėjo atkreipti dėmesį į save tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu.

Idėją, kad Kaunas galėtų tapti EKS, dar 2015 m. iškėlė miesto intelektualai, akademinė visuomenė ir menininkai, sakydami, kad Laikinajai sostinei metas tapti Šiuolaikine kultūros sostine. Po dviejų metų suteikti šį titulą rekomendavo ir ES institucijų deleguotų 10-ies nepriklausomų ekspertų grupė.

Kaunas nebuvo vienintelis pretendentas – kas dar varžėsi dėl šio titulo?

Konkursą dviem etapais organizavo ir vykdė Kultūros ministerija, bendradarbiaudama su Europos Komisija. Europos Komisijos ekspertai lankėsi miestuose kandidatuose ir vertino jų pasirengimą. Kaunas konkurse prisistatė kaip šiuolaikinė sostinė, savo tapatybę siejanti su tarpukario Laikinąja sostine. Paraišką taip pat teikė ir Klaipėda, drauge su Palanga ir Neringa. Šie miestai dalyvavo antrajame atrankos etape, į kurį buvo atrinkti iš šešių konkurse dalyvavusių savivaldybių: Anykščių, Jonavos, Kauno, Klaipėdos, Plungės ir Rokiškio.

EKS titulas kasmet suteikiamas dviem valstybėms narėms – kas bus Kauno „brolis-dvynys“ 2022-ai-siais?

Taip, kasmet galimybę tapti kultūros sostinėmis turi po vieną miestą iš dviejų valstybių narių – šiemet tai bus Kaunas ir Ešas prie Alzeto Liuksemburge. Prie jų prisijungs ir ES kandidatė Serbija ir jos Novi Sado miestas, kuris dėl pandemijos pernai netapo EKS.

Kokie buvo atrankos kriterijai ir reikalavimai konkurse dalyvaujantiems miestams?

Europos kultūros sostinės veiksmi brandina pamatinio kultūros vaidmens suvokimą, augina pasitikėjimą savimi, visuomene ir valstybe.

Tai šansas susitelkti ir pademonstruoti kultūros potencialą, paspartinti socialinius, ekonominius ir urbanistinius plėtros procesus, kurie nėra lokalūs, jie paveikia visą Lietuvą. Į tai ir buvo atsižvelgiama vertinant projekto koncepciją. Taip pat buvo vertinamas savivaldos įsitraukimas, vadybiniai, komunikaciniai projekto paraiškos aspektai. Vienas svarbiausių motyvų – naujo modernaus miesto mito, kuriame dalyvauja visi gyventojai, kūrimas.

Kuo šis įvertinimas svarbus miestui? Kaip jis keičia Kauną artėjant 2022-iesiems?

Kauno tapimas EKS tarsi įjungė aukštesnę miesto pavara. Viena vertus, pastaraisiais metais jis ypač pakito vizualiai – baigiama tvarkyti infrastruktūra, gatvės, namai. Tačiau atsinaujinimo reikėjo ir pačiai miesto visuomenei, miestiečiams, rajonų bendruomenėms. Atrodo, kad paskelbus Kauną kitų metų Europos kultūros sostine, miestas vėl atsirado turistiniuose žemėlapiuose ir lankytinų vietų sąrašuose – ten, kur jo vardas jau buvo šiek tiek išblukęs. Būtent tai deda pamatą ateičiai, ypač po 2022 metų.

Paprastai Europos kultūros sostinės sulaukia didesnio turistų susidomėjimo ir miestą gausiai aplanko tiek vietiniai, tiek užsienio svečiai. Ar Kaunas pasiruošęs didesniems turistų srautams ir ką jis pasiūlys lankytojams?

Tiek miesto svečiams, tiek miestiečiams šių metų Europos kultūros sostinė pasiūlys daugiau nei tūkstantį renginių mieste ir rajone: daugiau kaip 40 festivalių, per 60 parodų, daugiau kaip 250 scenos meno renginių (iš kurių daugiau nei 50 premjerų), daugiau nei 250 koncertų – nuo didžiųjų ir įspūdingų Šiuolaikinio Kauno mito trilogijos šou iki jaukių dirbtuvėlių. Tarp „Kaunas 2022“ programoje žibančių vardų – William Kentridge, Marina Abramović, Yoko Ono, Robert Wilson, Mirga Gražinytė-Tyla ir daugelis kitų.

EKS titulo suteikimą Kaunui planuojama paminėti specialiu renginiu – kas jame vyks ir kokia jo pagrindinė mintis?

Tai – Šiuolaikinės sostinės mitas, kurį „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ komanda kuria jau trejus metus. Įspūdingos mito programos pagrindiniai akcentai – Kauno mito trilogijos renginiai, išsidėstę per tris savaitgalius: „Sukilimas“ (sausio 19–23 d.), „Santaka“ (gegužės 20–22 d.) ir „Sutartis“ (lapkričio 25–27 d.). Šis ciklas siejamas su Žvėries metafora – mitinis Kauno Žvėris nubus sausį, pažadintas sukilusio miesto, su juo išsamiau susipažinsime gegužę, o metams baigiantis sudarysime paktą ilgai ir laimingai gyventi santarvėje. Kartu tai įprasmins tris didžiuosius projekto renginius, o aplink šį mitą suksis ir kiti renginiai – pasaulinio garso menininkų parodos bei pasirodymai, spektakliai, koncertai, instaliacijos. Atidarymo savaitgalį suplanuota per 100 renginių, tačiau programa laikoma paslapyje iki pat paskutinės minutės.

Ar svarstėte, kaip vis dar besitęsianti pandemija gali pakeisti projekto eigą, kokią įtaką ji darys miesto atsinaujinimui?

Kaip ir visam kultūros ar turizmo sektoriui, daugiausiai klausimų kyla dėl neapibrėžtumo. Tačiau mes jau išmokome pamokas ir esame pasiruošę įvairiems scenarijams, tad galime be baimės sakyti, kad titulo metai bus sėkmingi. Kaunas jau įrodė, kad miestas ir rajonas gali būti vienu sėkmingiausių Europos kultūros sostinių projektų pavyzdžių.

„Sukilimo“ savaitgalis prasidės dar sausio 19 d. miesto pakraščiuose ir lėtai judės centro link – beveik visa didžiojo atidarymo šou programa numatyta lauko sąlygomis ir apima daugybę renginių, organizuojamų laikantis visų Sveikatos apsaugos ministerijos numatytų taisyklių. Tačiau didiesiems renginiams esame pasiruošę du planus. Pablogėjus pandeminei situacijai kviesime Europos kultūros sostinės titulo metus švęsti virtualiai, stebint renginio transliaciją.

„ANTROSIOS RELIGIJOS“ ŠVENTYKLA: KAIP IŠSKIRTINIS KREPŠINIO MUZIEJUS ATVERS SPORTO ŠAKOS ISTORIJĄ ATEIČIAI?

Kaunas – ne tik Laikinoji tarpukario ar būsima Europos kultūros, bet ir Lietuvos krepšinio sostinė. Todėl nenuostabu, kad būtent čia 2022-aisiais duris atvers unikalus muziejus – Lietuvos krepšinio namai. Kūnu virtusi legendinio krepšinininko Arvydo Sabonio idėja šiuolaikiškai pristatys sporto šakos istoriją, siūlys stovyklas vaikams ir jaunimui, o konferencijų salėje vyks svarbiausi su krepšiniu susiję renginiai.

Kitokia krepšinio mylėtojų patirtis

Patrick'o Baumann'o vardu pavadintas FIBA muziejus, legendinis Springfield'e įsikūręs NBA šlovės muziejus, o netrukus – ir Lietuvos krepšinio namai Kaune. LKF prezidento Vydo Gedvilio teigimu, pasaulyje netrūksta šių sporto šaką įprasminančių vietų (vieną turime net Lietuvoje, Joniškėje), bet naujieji krepšinio namai lankytojams pasiūlys visiškai kitokią patirtį.

„Svarbiausias Lietuvos krepšinio namų tikslas – tapti Lietuvos krepšinio bendruomenės namais. Čia laukiami sportininkai, treneriai, teisėjai, sirgaliai, nes visi esame šios sporto šakos dalis – tikimės, kad kiekvienas čia ras sau įdomią informaciją ir galės įsitraukti į patrauklų veiklą“, – muziejų pristato Vydas Gedvilas.

Šiandien muziejaus erdvėje siūloma tik dalis veiklų – čia vyksta renginiai, dirbuojasi Lietuvos krepšinio federacija, veikia atributikos parduotuvė bei kavinė. LKF vadovas atskleidžia, kad jau netrukus paslaugų spektras plėsis: Lietuvos krepšinio namai kvies susipažinti su šalies krepšinio istorija, vyks parodos, konferencijos ir e-sporto čempionatai.

Skatins jaunimo užimtumą

Lietuvos krepšinio namų viziją įgyvendina 2017 m. įkurta viešoji įstaiga „Krepšinio namai“. Lietuvos krepšinio federacijos ir Kauno miesto savivaldybės iniciatyva įsteigta organizacija įgyvendina A. Sabonio idėją sukurti unikalią patirčių erdvę, kurioje kiekvienas galėtų pažinti krepšinį, o per jį – ir Lietuvos istoriją.

Anot jo, šimtmetėje Lietuvos krepšinio istorijoje netrūksta įspūdingų pergalių bei pasiekimų, todėl svarbu ne tik juos įamžinti, bet ir paversti edukacine priemone ateities kartoms. Kaunas Lietuvos krepšinio namams pasirinktas neatsitiktinai: būtent čia Steponas Darius „parvežė“ krepšinį iš JAV, šiame mieste 1922 m. vyko pirmosios oficialios šalies krepšinio varžybos, o 1939 m. – trečiasis Europos krepšinio čempionatas.

„Nors esame maža šalis, galime pasigirti reikšmingais šios sporto šakos pasiekimais. Norisi šią turiningą šimtmečio istoriją papasakoti tiek Lietuvos svečiams, tiek jaunimui – juk būtent naujosios kartos perims ir puoselės mūsų palikimą.“

Krepšinis moko siekti užsibrėžtų tikslų ir komandiškumo, todėl tai – ir patriotiško auklėjimo priemonė“, – įsitikinęs V. Gedvilas.

Vis dėlto, Lietuvos krepšinio namų užmojis didesnis, nei istorinių faktų pasakojimas ir eksponatų demonstravimas. Planuojama, kad čia veiks e-sporto mokykla, jaunuoliai bus įtraukiami į vasaros ar dienos stovyklas, galės dalyvauti fizinį aktyvumą skatinančiuose projektuose.

Ne daiktų, bet patirčių muziejus

Planuojama, kad Lietuvos krepšinio namai duris atvers jau 2022 m. Ekspozicijų projektą čia kuria pasaulinio garso kūrybininkų komanda RAA („Ralph Appelbaum Associates“), įrengę ne vieną šiuolaikišką muziejų ir skaičiuojantys per 700 įgyvendintų projektų. „Krepšinio namų“ direktorės Gitanos Kazakevičienės teigimu, krepšinio namai pirmiausia sieks būti ne daiktų, bet potyrių muziejumi.

„Mūsų šūkis – „Išdrįsk svajoti“, todėl lankytojai taps pagrindiniais muziejaus veikėjais. Jie galės patys susipažinti su krepšinio istorijos faktais, išgirsti negirdėtas istorijas ir patys išbandyti save bei savo jėgūčius. Interaktyvios veiklos leis geriau pažinti šalies krepšinio legendas, virtualiai su jais pabendrauti ir pasivaržyti tarpusavyje“, – planuojamą muziejaus ekspoziciją pristato Gitana Kazakevičienė.

Kadangi projektą palaiko NBA, krepšinio namuose atsiras speciali stipriausios pasaulio krepšinio lygos ekspozicija, bus įrengta e-sporto erdvė, o kiekvieną atvykusįjį pasitiks krepšinio „išradėjo“ James'o Naismith'o skulptūra.

Šalia muziejaus bus įrengta simbolinė krepšinio legendų ir sirgalių aikštelė. Jos pagrindą sudarys vardinės lentelės, kuriose savo vardą įamžinti galės kiekvienas, parėmęs muziejaus ekspoziciją. Šimtas žalvarinių aikštelės plytelių bus skirtos krepšinio legendoms, o pirmoji jų – Lietuvos krepšinio pionieriui Steponui Dariui.

„2022-aisiais Lietuvos krepšinis skaičiuos savo šimtmetį, todėl tikimės, kad šalia visų iniciatyvų ir minėjimų atšvėsime ir muziejaus atidarymą. Jo vizija – krepšinio istorija ateičiai, todėl stengiamės talkyti pažangiausiems technologiniams sprendimams ir į krepšinio namų kūrimą įtraukti visus – krepšinio gerbėjus, entuziastus, žaidėjus ir trenerius. Juk šiuolaikinės Lietuvos istorija neįsivaizduojama be šios sporto šakos“, – tikina „Krepšinio namų“ vadovė Gitana Kazakevičienė.

Lietuvos
**KREPŠINIO
NAMAI**

